

Jó Pajtás

2019. XI. 21.

73. évf., 33. szám

Játék a szavakkal

**Vers,
játék
és élmény
Udvarnokon**

Szűcs Imre

Kár, hogy...

Kár, hogy még nem vagyok
tizennégy... Mert akkor
már mindent szabadna,
például
a kocsiiban is ott ülni
az első ülésen,
a moziban meg
leghátul,
a sötétben...

Kár, hogy még nem vagyok
tizennégy... Bár aztán már
ki tudja, mikor lennének ismét
két lányba egyszerre szerelmesedett
kajla fülű
ti-
zen-

egy?...

Ernst Ludwig Kirchner: Maskentanz

Játsszunk együtt karácsonyig!

Főnyeremény: egy Huawei táblagép

Mai számunkban közöljük karácsonyi nyereményjátékunk harmadik szelvényét, amit csak ki kell tölteni és megőrizni. Még három szelvényt kell majd összegyűjtenetek, ezeket november 21., november 28. és december 5. napján közöljük.

Az öt szelvényt borítékba kell zárni, megcímezni és elküldeni a címünkre: **Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** Az utolsó szelvény megjelenése, azaz december 5-e után várjuk a borítékba zárt, kitöltött szelvényeket, melyeknek legkésőbb december 10-éig (12 óráig) kell szerkesztőségünkbe érkezniük ahhoz, hogy dobozba kerüljenek és részt vegyenek a sorsoláson. A sorsolás eredményét a december 19-én megjelenő félévzáró, karácsonyi dupla számunkban tesszük közzé, így jó eséllyel a fenyőfa alá kerülhet a nyeremény.

A nyeremények a következők:

- egy tablet - Huawei Media Pad
- két Maxell füllhallgató
- két T'nB vezeték nélküli számítógépegér
- két Jó Pajtás-előfizetés
- három Jó Pajtás-falinalptár Jó Pajtás feliratú bögrével és tollal

3. SZELVÉNY

A Biblia szerint
hol született Jézus?

.....

.....

Név:

Osztály, iskola

Helység

Színház az egész világ

Hozzátehetjük azt is: a színház egy másik világ. A színházban különleges és valódi közösségi élményt élhetsz át. A közös taps üteme, a sajtó tenyerek, az összevetés, az elborzadás, a katarzis is közösségi. Nem gombnyomásra megszoosztható, nem Snapchatre feltölthető instant-hangulat, hanem valami, ami elkísér, amiről lehet beszélgetni.

Az osztályommal nemrégiben színházban jártunk. A szabadkai Népszínház Lila ákác című előadására ültünk be. Ritkán történik meg, hogy hivatásos társulat játszik felénk. Hetedikeseim között többen még moziban sem voltak életükben, nemhogy színházban. Ráadásul, amikor elterjedt a suliban, hogy korhatáros a darab, még inkább megnőtt az érdeklődés. Megnyugtattam őket, hogy ugyan vannak benne pikáns részek, de szó sincs felnőtt tartalmakról. Nem vagyok naiv, elég sokat tudnak már a felnőtt világról a hetedikesek (az ötödikesek is megsúgták, hogy a többség titokban vagy szülei tudtával, de néz horrorfilmeket). Persze hozzá kell szokni a színház nyelvéhez, módszeréhez. A színház nem csupán a szépet mutatja fel, a jót akkor értékelhetjük igazán, ha mellé kerül a rút, a rossz is. Akkor jó egy előadás, ha kérdéseket vet fel, ahogyan a Lila ákác szerelmi története is. Nem is mindenkiben egyformán csapódott le az előadás, többen is más-más szempontot emeltek ki. Kinek a nőimitátor dala, kinek a szerelmesek egymásra találása volt a legérdekesebb momentum. De a lényeg: mindenki gondolt valamit róla, amit azután meg is oszthatott. Offline, élőszóban, a többiek előtt. Az ilyen pillanatok mind jobban meg kell beszülni.

És hogy ki jönne legközelebb is színházba? Kitalálhatjátok, szinte az összes kéz magasba lendült...

Herédi Károly

9. SZÜCS IMRE GYERMEKVERS- ÉS PRÓZAMONDÓ VERSENY

Szavalók sikeres versenye

Múlt heti számunkban már beszámoltunk arról, hogy idén is gyermekcsereg lepte el az udvarnoki általános iskola tantermeit, hiszen ott zajlott a IX. Szűcs Imre gyermekvers- és prózamondó verseny. Most kitérünk még néhány részletre.

A gyermekek négy korcsoportban versenyeztek, így az elsősöktől a nagy nyolcadikosig igazán színes és változatos volt a mezőny. A szavalók egytől-egyig kitűnő felkészültségről tettek tanúbizonyságot, nagy magabiztossággal szerepeltek, így a zsűri számára nehéz volt a döntés. Mivel egy verseny nagy felkészülést és sok időt igényel, nem utolsósorban pedig sok bátorságot, minden résztvevő igazán büszke lehet magára. Múlt heti számunkban részletesen beszámoltunk arról, hogy kik vitték el a díjakat.

Az idei verseny kedvenc versének minden bizonnyal Ács Károly Családi összeadás című verse bizonyult, mivel több diák is ezt készítette el, de ez korántsem jelenti azt, hogy egyhangú volt a vetélkedő, mivel mindenki hozzátett valamit, valamivel gazdagabbá tette. Ezenkívül több ismert költő versét is hallhattuk, így igazán

Varjú Márta, a Magyar Szó főszerkesztője üdvözlöi a versenyzőket

ság a versmondás élménye, ugyanis már óvodában is szívesen kipróbálta magát szavalásban.

– Általában legalább két-három hétig készülök egy-egy szavalóversenyre. A következőre biztosan még többet fogok majd gyakorolni! Nagyon izgultam a verseny előtt.

Gombár Réka Cs. Simon István Búcsú című versét szavalta Udvarnokon.

– Anyukám segített kiválasztani a verset. Sokáig szoktam gondolkodni, általában nehezen tudok dönteni két vers között. Ezt a problémát úgy oldom meg, hogy egyik versenyre az egyik

Gombár Réka

érdekes versenyen vagyunk túl. Kíváncsiak voltunk a résztvevők élményeire is.

Zakinszky Emina, a temerini Kókai Imre iskola első osztályos tanulója számára nem újdonság a versmondás élménye, ugyanis már óvodában is szívesen kipróbálta magát szavalásban.

Parókai Maja

– A tanító néni segített kiválasztani a verset. Tari Istvántól a Darazsakkal barátkozom című verset adtam elő – mondta Parókai Maja, a temerini Kókai Imre iskola harmadikos diákja.

Zakinszky Emina

verset készítem el, a másik vetélkedőre pedig a másik verssel készülök – tudtuk meg a temerini Kókai Imre iskola harmadikos tanulójától.

Szöveg: Major Evelin, fotó: Ótos András

Barátkozás a verseny előtt

Hamarosan döntés születik: Molnár Krekity Olga és Bartha Júlia

Nemrégiben meglátogattuk a felsőhegyi Csokonai Vitéz Mihály iskolát, ugyanis ez az iskola lesz idei sakkversenyünk házigazdája. Vételkedőnk mottója, hogy évről évre más településen, más iskolában szervezzük meg a versenyt, hozzájárulva ezzel a sakk népszerűsítéséhez.

Iрге Nikola, a Csokonai Vitéz Mihály iskola igazgató-segédje és **Bartha Áron**, az iskola történelemtanára már hetekkel ezelőtt hozzáláttak a szükséges előkészületek megtételéhez. Szükségünk pedig **Piszár József**, a sakk kiváló ismerőjének irányításával máris gyűjti a benevezéseket. A verseny idén is **Brindza István** nemzetközi sakkbíró segítségével zajlik. A szabályzat nem különbözik a korábbi évek propozíciójától.

Most is hétfordulós svájci rendszerben, egyéni versenyben méri össze tudásukat a tanulók. Egy-egy iskola legtöbb öt fiú és három lány sakkozót szerepeltethet, de akár egy tanulót is benevezhet. Az alsós és felsős fiúk és lányok teljesítményét külön-külön értékeljük, és a legjobbakat megjutalmazzuk.

A verseny ezúttal a tantermekben zajlik. A sakkfelszerelést és órákat a versenyzőknek kell hozniuk. A részletes, név szerinti benevezéseket még mindig fogadjuk e-mailben a jopajtas.szerk@magyarszo.rs címen. Érdeklődni a 021/457-100-as, valamint a 064/80-55-153-as telefonszámon lehet.

Bartha Áron és Nikola Irga

Na, az elmúlt héten is volt sztori az osztályban bőven. Persze az már megszokott, hogy a fiúk folyton szekálnak valakit valami hülyeség miatt, de az igazságtalanságot nem bírom. Legutóbb a Zoli volt teritéken, mert újabban a Báló Zsófival lóg nagyszünetben a 7. b-ből, ezen a héten meg a Mátét vették elő, mert valaki látta, hogy az anyjával nadrágot próbál az egyik turkálóban. Rögtön azzal jöttek, hogy csóró, meg hogy milyen gáz, hogy mások levetett gönceit hordja, és hogy gusztustalan, meg majd a végén még elkap valamilyen betegséget, pedig szerintem ez tök hü-

Hadaró Tunyó

lyeség. Egyrészt nemrég láttam egy videót, hogy az újonnan vett ruhák milyen környezet-szennyezőek, mert például rengeteg erdőt ki kell azért vágni, hogy a helyükre pamutot ültessenek (ami ugye a ruhák fő alapanyaga), másrészt meg egy átlagos pólóhoz 2700 liter ivóvízre van szükség, ami annyi, amennyit egy ember két és fél

év alatt megiszik, szóval nem kevés! És amúgy se értem, hogy ha használt autót meg használt Xboxot nem ciki venni, akkor használt ruhát miért az. Ruhából meg már csak a nővéremnek annyi van, hogy az négy embernek is elegendő lenne egy életre, és különben se értem, miért olyan nagy szám ez a plázázás, az újruga-vásárlás, az őszi meg

tavaszi kollektívák, meg az úgynevezett divatos ruhák, amiket két hónap elteltével már vérciki hordani. A turkálók meg olcsók, és tele vannak márkás cuccokkal, amit különben újan sose venne meg senki, annyira drágák, és ráadásul aki ilyen helyeken vásárol, annak sosem kell attól félnie, hogy majd olyan pólója lesz, amilyen már másnak is van. Emlékszem, hogy kisebb koromban én is az unokatesóim kinőtt ruháit hordtam, és semmi baj nem volt velük. Különben is, ha a műanyag hulladékot újrahasznosítjuk, akkor a ruhákkal ezt miért nem lehet megcsinálni?

Maradéki vendégek jártak szerkesztőségünkben

Kedvenc tantárgyuk a matek és a torna, de a kisdíjak elárulták nekünk azt is, hogy azokat a meséket szeretik a legjobban, amelyek jól végződnek.

A maradéki Branko Radičević Általános Iskola tanulói látogattak el a Jó Pajtás szerkesztőségébe **Józsa Mónika** tanítónővel és kísérőjükkal, **Szabó Nórával**, aki a Petőfi Sándor Programon belül immár harmadik éve tevékenykedik Maradékon.

Ipacs Tavita, Csepregi Attila, Ipacs Máté, Pávlik Milán, Gál Lúcia, Józsa Mónika tanítónő és Szabó Nóra, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa

Maradékon 1978-ban szűnt meg a magyar tannyelvű oktatás. Több generáción keresztül a maradéki magyarok számára az általános iskolában nem volt biztosítva az anyanyelven folyó oktatás. A mintegy 500 magyar lakosú – ami az összlakosság egynegyede – településén a nagyszülők még beszélnek magyarul, de számos szülő már nem. A Magyar Nemzeti Tanács segítségével 2015-ben nyílt meg újra az összevont alsós tagozat.

A tanulók megismerkedtek a Mézeskalács és a Jó Pajtás szerkesztőségével, a Fórum nyomdában is jártak, ahol a gyermeklapok napvilágot látnak. A szórványban élő gyerekek bekukantathattak a Pannon RTV újdíjedi stúdiójának színpadai mögé is, valamint ellátogattak a Petőfi Sándor Általános Iskolába.

Ha ti is kíváncsiak vagytok, hogyan repülnek a betűk, milyen utat járnak meg a fotók, és milyen hangon zúgnak a nyomdagépek, kerekedjétek fel, és látogassatok el szerkesztőségünkbe!

Készül a Jó Pajtás Buzás Mihály grafikai szerkesztővel

Füstmentesen

„A dohányzásról pófonegszerű leszokni. Én magam is legalább százszor megtettem” – írta hajdanán a Tom Sawyer kalandjai című regény írója, Mark Twain, fanyar humorral érzékeltetve, mennyire nehéz is búcsút mondani a szenvedélynek.

Hamvadó cigarettavég... Ki ne emlékezne az idősebbek közül Karády Katalin, Marlene Dietrich vagy akár Marilyn Monroe utánozhatatlanul sikkos mozdulataira, amint kezükben tartották, majd időnként ajkukhoz emelték a nikotinrudacsukat. Férfiak tízezrei jöttek tűzbe a látványtól, s nők tömegei nyúltak azonnal a cigarettádoboz után, hogy az elegáns mozdulatokat elvesse magukba bolondítsák választottjukat. A filmtörténelmi jelentőségű kockákra ma már ugyan csak az idősebb korosztály emlékszik, de a dohányzásban, illetve a rászokásban – sajnos – ma is jelentős szerepe van a mintakövetésnek.

A péterrévei Samu Mihály iskolába igyekszem, hogy elbeszélgessek a diákokkal e témáról, s a bejáratnál egy cigarettázó anyukára leszek figyelmes. Éppen úgy tartja a cigit, ahogyan a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben, a Karády-esten Kalmár Zsuzsa színésznő tartotta, aki Karádyt alakította...

Most, hogy nem szabad dohányozni bent az iskolában, irodákban, üzletekben, szinte sehol, milyen csúnya látvány, hogy kint az utcán szívják az emberek a cigarettát. Hát még ha az iskola előtt szívják!

Mi a véleményük erről és a füstmentes világnapról, november 17-éről a péterrévei diákoknak? Elmondják **Horváth Tímea** és **Dávid Bálint Adrienn** magyartanárnók tanítványai: **Gulyás Patrik, Kolompár Nikolett, Csasznyi**

Dorka, Koncz Viktória, Horváth Cintia és Szabó Zsóka.

Horváth Tímea magyartanárnő is kifejti véleményét:

– Jó dolognak tartom, hogy a szórakozóhelyeken betiltották a dohányzást, mert a dohányosok nemcsak maguknak ártanak, hanem a körülöttük levőknek is. Nemcsak az aktív, hanem a passzív dohányzás is káros. Magyarórán egy-egy irodalmi anyagon belül kitérünk majd erre a témára.

Patrik édesapja cigarettázik, de ő sose gyújtana rá.

– Nagyon sokba kerül a cigaretta – jelenti ki elsőként Patrik –, szerintem fölösleges pénzkidobás. Stresszlevezetesként szívják, s apukám is ezért cigarettázik. Reggeltől estig dolgozik, úgyhogy otthon csak egyet-kettőt szív el. Sokszor próbáltam leszoktatni, egy-két hétig kibírta, aztán ismét rágyújtott.

Nikoletta szerint is sokba kerül a cigaretta, különösen, ha mindkét szülő szívja, mint nálunk is.

– Szüleim már régóta cigarettáznak – meséli Nikoletta –, pedig tudják, hogy káros a szervezetre. Ők már fiatal koruk óta hódolnak e káros szenvedélynek. Naponta két dobozzal elfüstölnek, s az legkevesebb 500 dinár. Szoktam mondani nekik, hogy betegséget, tüdőrákot is okozhat a dohányzás.

Dorka már megszokta, hogy a családi összejövetelen a rokonok mind cigiznek. Olyankor nálunk nyitva az ablak...

– Nálunk csak anyukám cigarettázik, apukám meg tiltja. Egyszer anyu megbetegedett, s azután két évig kibírta, majd újra rágyújtott. A húszéves

tesóm is szívja. Nálunk a nappali, a konyha, az ebédlő, mind egyben van, s mindig cigarettaszagú az egész lakás. Megszoktam. Menő dolog a cigarettázás. Üzenem a Jó Pajtás olvasóinak, szokjanak le, minél előbb, annál jobb.

Viktóriáéknál csak az apuka cigarettázik.

– Nekem is az a véleményem, hogy káros, ezt mindenki tudja, ha jólesik valakinek, hát szívja. Elviseljük, beletörődünk. Igaz, apukám is ígéretet, hogy leszokik. Egy ideig nem is szívta, de aztán újra rászokott. Egyszer húsvéti ebéden voltunk a mamánál, s akkor, mivel mindenki szívta, nagy füst volt, anyukám is rágyújtott. Én is kipróbáltam. Nem tetszett. A mamám nem tudja elviselni a cigarettafüstös lakást, így amikor mindenki hazament, rögtön kimosta függönyöket...

Cintia családjában csak a keresztapja dohányos.

– Ha összejön a család, kimennek a teraszra, és ott cigiznek. A keresztapám csak akkor gyújt rá, ha munka közben felidegesítik. Különben, ha nem cigizik, akkor sok kávé iszik. A nagyném is leszokott, és most sok cukorkát eszik...

Zsóka szerint nemcsak annak káros, aki szívja, hanem annak se jó, aki körülötte van.

– Nálunk csak apukám szívja, de ezt már megszoktam, engem nem zavar. Azt üzenem viszont a Jó Pajtás olvasóinak, hogy ne kezdjenek el cigizni, mert aztán nagyon nehéz lesz leszokni. Az oszím se szívja!

A dohányzás újabb káros hatását állapították meg brit kutatók: árt az agynak is, mert károsítja a memóriát, a tanulási és a gondolkodási képességeket.

Az osztálytársam

Egyik osztálytársamat Gordos Beátának hívják, róla fogok írni.

Beátát az óvodában ismertem meg, mert egy darabig együtt jártunk oda, aztán elment. De azután újra láttuk egymást elsöben, és én nagyon örültem. Beának hosszú, szőke haja van, a szeme színe szőlőzöld. Bea általában copfban szokta hordani az aranybarna haját, ő egy sovány alkatú lány. Sokat szoktunk viccelődni egymással, ő nagyon vicces, okos, szép és őszinte. Olyanokat is kitalálunk, mint például hogy a galambok átveszik a Föld felett az uralmat. Beata nagyon ügyes, mindig valamit készít, már szerkesztett vécepapír-részecskékből füzetet. Mi Beával Janka születésnapjára csináltunk egy pinyátát, ami cuki, nagy szemű, lekváros kenyér volt, és raktunk bele sok-sok finomságot. A nagyszünetben mindig együtt szoktunk beszélgetni, mert vele az ember nagyon jól érzi magát. Ha valaki szomorú, akkor ő felvidítja. Beata olyan lány, aki nagyon beszédes és pletykás, ez a rossz benne, mert mindent képes elmondani. A fiúk nem nagyon szeretik, órán mindig mondják is neki, hogy „Bea, csönd legyen, ne beszélj annyit!”

Beata azért jó osztálytárs, mert borzasztó vicces és példamutató ember.

Zaj Léna, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Az osztálytársam

Az osztályban tizenhatan vagyunk, a társaim közül egy fiút szeretnék bemutatni.

Neve Szalma Máté. Haja színe szőkés-barnás, szeme pedig kék. Lezser öltözötű gyerek. Középmagas fiú. Régen együtt jártunk kézilabdaedzésekre, de időközben sajnos abbahagyta. Segítünk egymásnak a leckében is, ha ő hiányzik, engem hív fel, ha pedig én hiányzok, én hívom fel őt. Édesapja papucsos, ezért ő is belekóstolt ebbe a szakmába. Tavaly mesélte, hogy egyedül elkészített egy papucsot. Kézügyessége remek. Nyáron elmentem hozzá párszor játszani. Nagyszünetekben is vele szoktam lenni. Néha összeveszünk, de aztán mégis kibékülünk. Szoktunk menni testvéreink meccsére, ahol nagyon jókat szurkolunk. A medencén is sokszor voltunk, jókat ugráltunk.

Örülök, hogy van egy ilyen jó haverom, remélem, sokáig barátok maradtunk.

Nagy Erik, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Cirmos cica, haj!

A macskám neve Cirmi. Egy régebbi macskámról kapta a nevét.

Tarka, szeme zöld. Éjjel az ablakpárkányon csak a zöld szeme látszik, ami olyan, mintha egy szellem lenne. Nyáron sovány, mint a kisujjam, télen kövér, mint egy elefánt. Nagyon szeret egerészni. Amikor fog egeret, mindig a küszöbre teszi, és addig hagyja ott, míg én meg nem látom, hogy mit fogott. Ha dobok neki egy kavicsot, mindig játszik vele, mint valami egerrel. Amikor egy botot tartok a nyakához, elkezd hemperegni, és akkor nem szabad simogatni, mert karmol. Télen bent van a házban. A lábamhoz szokott dörgölgödni, és dorombol. Télen a kályha mellett szeret aludni, ahol jó meleg van. Nagyon válogatós, mindennap mást enne.

Nagyon szeretem a Cirmot, mert ügyes és játékos macska.

Ördög Kornélia, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Cirmos cica, haj!

Nekem két macskám van, de számomra Mirci a játékosabb.

Mirci egy cirmos macska. Zöld szeme belevilágít az éjszakába. Reggelente felmászik az ablakba és nyávog, szerintem az a célja, hogy egyik nap se tudjak hat óra után aludni. A kedvenc játéka: amikor a seprűt mozgatom, ő meg kapkod utána. Nagyon szeret bent a házban lenni, mindig beszökik, pedig tudja, hogy nem szabad bemenni. Ha létezne dorombolóverseny, ő nyerné meg. Amikor bent van a házban, elbújik, és lesi, hogy mikor jövök, majd rám támad. Nem erőssége az egérfogás, de amikor bogarat lát – úgy gondolja, hogy a bogár finom és laktató –, senki sem tudja visszafojni. Télen, amikor hideg van és nem engedjük be, olyan savanyú képet vág, hogy elmegyek a ház másik felébe, de rögtön visszafordulok, és titokban beengedem.

Nagyon szeretem Mircit, mert mindig ott van, ha kell.

Zeffér Csenge, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A világ legszebb lánya

A világ legszebb lánya szőke hajú, kék szemű, magas, sovány. Kedves, a neve Laura. Jószívű és barátságos. Szeret divatosan öltözni.

Laura szereti a lovakat, de legjobban a cicákat. Gyönyörűen énekel és táncol. A lovait pedig azért szereti, mert a versenyeken nagyon jól teljesítenek. Azonkívül szeret játszani, csinos és gazdag. Van egy kutyusa, Fifi.

Azért szeretem Laurát, mert jó a humora. Szerintem ő a világ legszebb lánya.

Csernyák Orsolya, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Egy napom

*Reggelente felkelek,
pizsamámat levetem.
Elvégezem a dolgomat,
megmosom a fogamat.
Iskolába elmegyek,
az órákon figyelek.*

*Megcsinálom házimat,
filmet nézek utána.
Hazajön az apukám,
öleléssel várunk rá.
Anyukám készít ebédet,
finom meleg sülteket.*

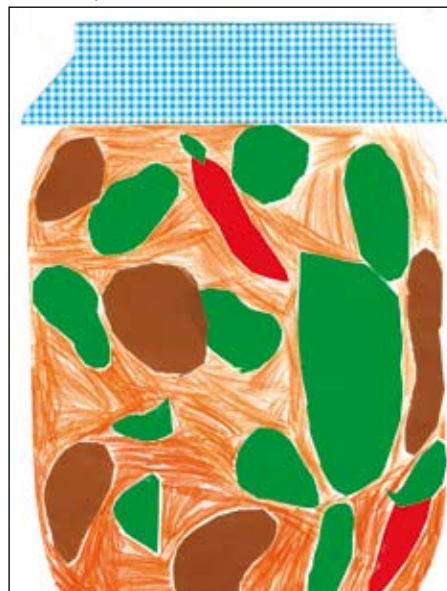
*Tesómmal behozzuk a fát,
várja már a kis család.
Estig meg majd tévézünk,
nevetgélünk, rötyögünk.
Mégfürdünk és lefekszünk,
reggel meg majd felkelünk.*

**Pletikoszity Bence, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Vadászat apukámmal

Egyik vasárnap reggel vadászni mentem apukámmal. Kora reggel, fél hatkor keltünk.

Felöltöztem a vadásruhámba, ami azt jelenti, hogy minden öltözék zöld és sötétbarna. Tehát nadrág, kabát és zöld gumicsizma. Édesapám elkészítette a reggelinket, amit aztán a határban sütöttünk meg. Elindultunk. Vittük a kutyát is. Mindig a vadászlakban van a gyülekező. Sokat ballagtunk. Tíz óra felé megálltunk reggelizni. Nagyon szeretem ezt a „sütkérezést”, mert a szabadban jobban esik a reggeli is. Itt jól elbeszélgettünk és kikapcsolódtunk. Reggeli után folytatódott a vadászat. Az erdő felé vettük

**Erdélyi Pataki Máté,
2. osztály,
J. J. Zmaj iskola,
Szabadka**

az irányt. Durrogást hallottam. Szaladtak és szálltak a fácának mindenfelé. Egyet nekünk is sikerült lelőnünk. A kutya odavitte apukámnak.

Ezt az élményt sosem felejttem el. Örülök, hogy egy közös napot tölthettem el édesapámmal. Izgatottan várom a következő alkalmat.

Ortó Flórián, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

A szülőfalum

*Szülőfalum Csantavér,
ahol sok ember él.
Hétköznap csak sürgés-forgás,
hétvégén nagy ebéd van már.*

*Foci, kosár, teniszpálya,
sok kis gyerek várva várja.
Festékbolt és kínai,
kell ennél több valami?*

**Lengyel Ádám, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

A világ legszebb lánya ma

Egyik nap megpillantottam a világ legszebb lányát.

Aranyszőke hajával és kék szemével rögtön megtetszett. Vékony, szép, magas lány. Szépen fel volt öltözve, és látszott rajta, hogy nem dúsgazdag, de azért nem is szegény. Látszott rajta, hogy nem önző. De egy pillanatban azt is megláttam, hogy milyen jószívű, mert éppen segített egy néninek, aki nem bírta el a nehéz csomagot és a lány segített neki vinni. Kedvenc időtöltése a varrás. Gyönyörű szoknyákat, ruhákat és köpenyeket varr.

Ebben a pillanatban felébredtem az óracsőre, de azért nekem ő maradt a világ legszebb lánya.

Blazsanik Blanka, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A világ legszebb lánya ma

Egy este lehunytam a szemem, és talákoztam a világ legszebb lányával.

Kékes-zöldes szeme van. Aranyszőke haja olyan hosszú, hogy leér a földig. Olyan, mint egy tündér, csak nem tündér, hanem ember. Nem túl magas, de nem is alacsony. Olyan közepes méretű. Kedvenc időtöltése a koszorúfonás. Mindig vidám, mindenki talal valami jót. Úgy hívják, Világszép Ilona. Nagyon szorgalmas, mindig segít anyukájának.

Felébredtem, és azóta nem láttam.

Zeffler Csenge, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Pacsér gyógyfürdője

Ebben a fogalmazásában bemutatom Pacsér egyik nagy kincsét, Pacsér gyógyfürdőjét. 2008-ban derült ki, hogy értékes termásvíz található a település alatt. Két évvel később a sikeres kutatófúrások eredményével

kezdését vehette a gyógyfürdő építése. A tómeder végleges nagysága 2000 négyzetméter lett. A fürdőzésre alkalmas tavat 2014 nyarán adták át a nagyközönségnek.

Mivel a fejlesztésekhez pénzt is kapott a település, fedett fürdőt is épített saját forrásból. Ezt a részt 2018 januárjában sikerült megnyitni. A fürdőépület egész évben működik. A fürdő gyógyhatása a nátrium kloridnak, azaz sótartalmának, a lítiumnak, a jódnak és más elemeknek köszönhető. A kinti tófürdő 28–32 fokos, habár a feltörő gyógyvíz hőmérséklete 72 Celsius-fok. Ugyanez a termásvíz van a fedett medencében is. Ez a gyógyvíz nagyon sok betegség enyhítésére vagy akár gyógyítására is alkalmas. Például bőr- és csontbetegségekre, légúti és ízületi megbetegedésekre is. Az ajánlott fürdési idő 25-30 perc, amit nemcsak a felnőttek, hanem a gyerekek is élvezhetnek. A fürdő területén büfé is található, ahol kedvére ehet-ihat az ember.

Örülök, hogy ilyen kicsi faluban, mint Pacsér, ilyen nagy dolgok megbecsülésére és hasznosítására is képesek az emberek. Nem hiába mondják: kicsi a bors, de erős!

Sebők Fanny, 8. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Egy ápolónő hasznos tanácsai

Sörös Andreával készítettem interjút, aki ápolónő az egészségházban.

Nagyon ügyes, segítőkész és kedves ápoló. A kérdésekre is nagyon értően válaszolt.

– Mit gondolsz, mit jelent az egészséges táplálkozás?

– Azt gondolom, hogy az egészséges táplálkozás a természetes vitaminok, cukorkéntes folyadékok és egészséges ételek szervezetbe való juttatását jelenti.

– Mit tanácsolsz az embereknek, hogy megelőzzék a betegségeket?

– Azt tanácsolom, hogy az étkezésekbe minnél több zöldséget és gyümölcsöt csempésszünk be. A napi három étkezést tartsuk be. Hetente 2-szer együnk halat. Uzsonnára szintén fogyasszunk gyümölcsöket. Figyeljünk a folyadék bevitelére is. Mozogjunk mindennap. Például kerékpározunk, sétáljunk vagy fussunk. Főleg így a tél közeledtével fontosak az előbb említettek, mivel ezek segítségével erősíthetjük az immunrendszerünket.

– Hogy érzed, te egészségesen táplálkozol?

– Én úgy érzem, hogy igen. Mindennap igyekszem egészséges, színes és változatos ételeket enni. Próbálok minnél több főzeléket főzni az ebédhez is.

– Vannak olyan betegek, akik azzal a problémával keresnek fel titeket, hogy túlsúlyosak? Ha igen, mit tanácsoltok nekik?

– Igen, vannak túlsúlyos betegeink. Figyeljenek oda arra, hogy cukros üdítők helyett vizet igyanak. Csökkentsék a só, a cukor és az állati zsírok használatát.

Nagyon élveztem az interjú készítését, jó volt Andreával beszélgetni. Próbálok minnél több tanácsot megfogadni.

Kiss Anett, 7. osztály, Magyarcsernye

Az osztálytársam

Az én osztálytársam neve Szalma Máté. Vele mindig jóban voltam.

Haja színe barna, szeme zöld. Iskolai szünetekben vele szoktam beszélgetni. Máté kedves és jószívű, könnyen felmérgesedik, és akkor nagyon dühös lesz. Együtt kerékpározunk és telefonozunk. Ő szereti a kényelmes cipőket és a szép ruhákat. Szokott tanulni, de néha elfelejti, hogy felelünk valamilyen tantárgyból. Máté azért erős, mert ha van szabadideje, súlyokat emel. Régen kézilabdázott, de még mindig jól céloz. Hétvégén, ha mindketten ráérünk, elmegyünk a töltszóra futni és labdajátékokat játszani, ha rossz az idő, akkor vagy én megyek hozzá, vagy ő jön hozzám. Nyáron mindig találkozunk a Tiszán vagy a medencén. Én Mátét az óvodában ismertem meg, és azóta is sok mindent csinálunk együtt.

Máté nemcsak az osztálytársam, hanem a legjobb barátom is. Azért, mert sok mindenben kisegítettük egymást.

Vreckó Adrián, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

**Varga Polyák Boglárka,
2. osztály,
J. J. Zmaj iskola,
Szabadka**

Mire lesz jó a kvantumszámítógép? Vagy mire nem?

Sikerült olyan kvantumszámítógépet létrehozniuk a tudósoknak, amely 54 kvantumbites (qubit) processzora segítségével kétszáz másodperc alatt végzett el egy számítást, amelyhez a világ legnagyobb teljesítményű szuperszámítógépének is tízezer évre lett volna szüksége. A fejlesztés azonban több kérdést is felvet: például azt, hogy mennyire lesznek biztonságban az adataink, illetve, hogy mire használják majd.

A kvantumszámítógépek nem hagyományos módon működnek. A hagyományos és a kvantumszámítógép közt az a különbség, hogy a kvantumszámítógép egyszerre több műveletet tud végrehajtani, mivel a kutatók a benne lévő részecskék különböző állapotából vonnak le következtetéseket. Ez azt jelenti, hogy minden egyes qbitnek a hozzáadásával gyakorlatilag négyzetelődik a rendszer képessége.

Egy hagyományos számítógép esetében a bitek csak a nula vagy az egy értéket veszik fel, míg a kvantumszámítógép egyszerre mindkét értéket, főleg akkor, ha ezeket a részecskéket össze is kötik egymással. Ezt a technikát használták nem is olyan régen a kínai kutatók arra, hogy a Földről fényrészecskéket teleportáljanak szatelliterekre.

A Google által megalkotott kvantumszámítógép kettő az ötvenharmadikon bit mennyiséget képes kezelni, ami annyi bitet jelent, amennyi atom létezik ma az univerzumban.

A kvantumszámítógépet a jövőben az orvostudományban, a rákkutatásban, a Földön kívüli élet kutatásában és a számítógépes biztonsági rendszerek terén is kiválóan tudják majd alkalmazni. (M1)

Arcfelismerő technológiát tesztel a Facebook

A jelek szerint nem az új logó lesz az egyetlen változás a Facebooknál – legalábbis ha úgy döntenek az illetékesek. A jelek szerint Zuckerbergék egy arcfelismerő rendszeren dolgoznak, amit a Facebook alkalmazásához készítenek el, a fejlesztéssel a felhasználók azonosíthatnák magukat.

A szakember a forráskódból arra következtet, hogy a felhasználóknak szelfivideót kellene készíteniük magukról, amelyen különböző irányokba néznének. Az arcfelismerés az Apple Face ID-jáéhoz és más arcfelismerő megoldásokhoz hasonlóan működne, ám nem volna hozzá szükség mélységérzékelő szenzorra. A Facebook harmadik félnek nem adná ki az elkészített videókat, 30 nap után pedig automatikusan törölnék őket.

Üzenet a világűrben

Negyvenkét éve száguld a világűrben a NASA Voyager-2 nevű szondája, amely most először küldött üzenetet azóta, hogy elhagyta a naprendszerünket.

A Voyager-2-t 1977-ben bocsátották fel, és tavaly lépett ki a csillagközi űrbe. Ikertestvére, a Voyager-1 valamivel gyorsabb volt, már 2012-ben elérte a Nap gravitációs terének határát. Az a szonda azonban részben meghibásodott, így a Voyager-2 adatai jóval kiadósabbak.

Kiderült például, hogy a heliopauza – a napszél és a csillagközi áramlatok találkozási pontja – sokkal konkrétabb határ, mint eddig képzelték. A szonda egy nap alatt átjutott rajta.

A Voyagereket eredetileg 12 éves élettartamra tervezték, és feladatuk a Jupiter, a Saturnusz, az Uránusz és a Neptunusz vizsgálata volt, ám rendületlenül folytatták útjukat. A következő évtizedben azonban elkerülhetetlenül megszűnik velük a kommunikáció.

Az űreszközök ennek ellenére valószínűleg túlélnek a Földet. Annak az esélye, hogy bármivel ütközzenek a csillagközi űrben, szinte nulla. A szondák helyett kapott egy férfi és egy nő képe, madarak és bálnák éneke, valamint Chuck Berry Johnny B. Goode című dala is. (hvg.hu)

Felmérték a világ földigiliszta-állományát

A földigiliszták rendkívül fontos részei az ökoszisztémának. Az extrém kivételektől eltekintve bolygónk minden talajában élnek, szerves hulladékot, törmeléket fogyasztanak, járataikkal lazítják a talajt, elkeverik, elosztják benne a tápanyagokat, táplálékot jelentenek más állatoknak, és még a növények magvainak terjesztéséhez is hozzájárulnak. Talán meglepő, de megállapították, hogy egy terület földigilisztái tömegüket tekintve többet nyomnak, mint az összes ugyanott élő emlős együttvéve.

A vizsgálatban a világ 57 országának 140 tudósa vett részt. Mintegy 7000 helyszínen felmérték, hogy bolygónk különféle tájain milyen a földigiliszták fajgazdagsága és előfordulási gyakorisága. A kutatók meglepetésére kiderült, hogy a mérsékelt égövben – mind a fajok számát, mind az egyedszámot és a giliszták által képviselt biomassza tömegét tekintve – több egy adott nagyságú terület földigilisztáinak száma, mint a trópusokon! A legnagyobb helyi gazdagságot Európában, az USA északkeleti államaiban és Új-Zéland területein találták, a trópusokon kevesebb volt, és egy-egy faj elterjedése kisebb területekre koncentrálódott. (ng.hu)

A giliszta fontos része az ökoszisztémának

Daruünnep Szegeden

Az őszi természeti látványosságai a darvak ezreinek vonulása a Dél-Alföldön. A kelet-európai állomány egyik kiemelt gyülekezési helye a szegedi Fehér-tó és környéke, vagy a Törökbecséhez közeli Sós-közpó. Az itt megpihenő darvak a szántókon, tarlókon megfelelő táplálkozóhelyet találnak, az éjszakákat pedig a lecsapolt halastavakon töltik.

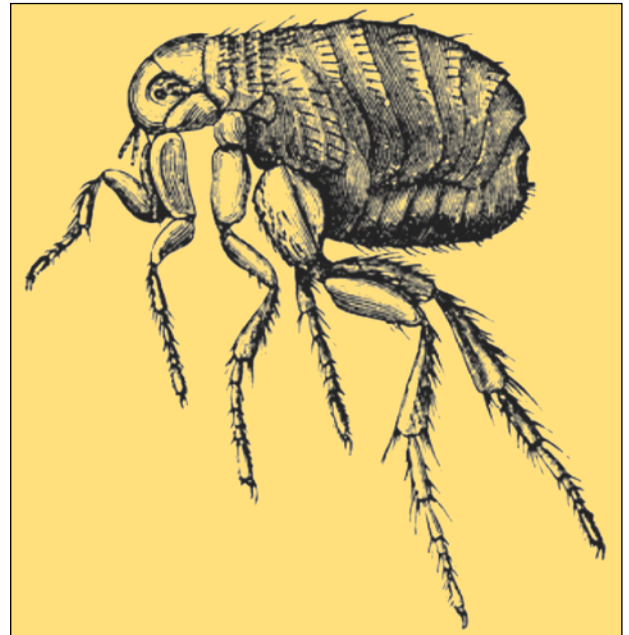
A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága több daruleső túrát is szervez ebben az időszakban, a Fehértavi Darvadozás azonban több ennél. November 9-én változatos programokkal várták a családokat a rendezvényközpontban. Állatbemutató, játszótér, kézműves foglalkozások, lovaskocsizás, madárgyűrűzési bemutató színesítette a napot.

Fotó: Puskás József

JÓ KÉRDÉS!

Meddig él egy bolha?

Egy svéd természettudomány-szakos tanártól azt kérdezte egyszer egy tanítványa, hogy mennyi ideig él egy bolha. A professzor hímzett-hámozott, s csak annyit válaszolt, hogy nem nagyon sokáig, elég rövid ideig.

Mivel azonban lelkiismeretes ember volt, utána nézett a szakirodalomban, hogy mekkora a bolha élettartama. A sok vaskos könyvben nem talált feleletet a kérdésre. Erre annak rendje és módja szerint petéből kitenyészett egy bolhát, üvegedény alatt tartotta, és saját vérével etette. A bolha szépen fejlődött, ha éhes volt, nyugtalanul ugrándozni kezdett.

Végre a 14. napon kimúlt. Tehát a kérdésre a felelet így hangzik: a bolha élettartama 14-15 napra tehető, ez alatt az idő alatt 4-5 naponként eszik egyszer, és egész életében talán 3-4 csöpp emberi vérre van szüksége.

A japán tükör

Valamikor, réges-régen élt egy faluban egy cukorkakészítő mester. Dolgos-szorgos ember volt, napestig serényen dolgozott, faluról városra vándorolva árulta a maga készíttette cukorkákat, s amikor mind elfogyott, akkor tért csak haza. De hiába fáradozott, a felesége folyton-folyvást csak zsémbelt vele, hogy kevés a pénz, nem elég semmire, hogy keressen többet, dolgozzon még többet.

– Na, ma meglesem az asszonyt, mire költi el a pénzt! – gondolta egy napon, s úgy tett, mintha árulni indult volna, de visszafordult, és egy lyukon belesett a házba. Látja ám, hogy az asszony, gondolván, az ura már messzire járhat, sűrűg-forog a konyhában: kötényt köt, majd rizst mos, s felteszi főni. Egy másik láboskában apróbabot főz, s jócskán megcukorozza.

– Míg én oda vagyok, babosgombócot főz magának, ni!

Mikor az asszony a gombóccal elkészült, kényelmesen nekiült, s mint aki a dolgát jól végezte, falatozni kezdett. Amikor aztán kedvére teleette magát, fogta az öt szem maradék gombócot, s eldugta a konyhaszekrénybe. Majd hasát simogatva ledőlt lustálkodni.

– Így persze nem is csoda, hogy nem elég a pénz, amit keresek! – mérgelődött magában az ember, s azon töprengett, mitévő legyen, hogy az asszonyt jól megleckéztesse.

Elindult az úton, hátha menet közben támad majd valami jó gondolata. Ahogy így ballagott, egyszer csak megpillantott egy csorba tükröt, amely az útszélen hevert. Fölvette, forgatta, nézegette. Majd mintha eszébe jutott volna valami, fogta a tükröt, bedugta a ruhájába, és azzal hazaballagott.

– Hé, asszony! Megjöttem, nyiss ajtót hamar!

– Ejnye, de korán hazajöttél! Hogyhogy már itthon vagy, hiszen még a nap is fön van! – nyitott ajtót pörölve.

– Ugyan, ne zsrőtölödj már! Remek dolgot találtam az úton, hát mára abbahagytam a járkálást. – Ugyan, mit találhatott kend! Csak nem aranytallért?! Vagy valami más kincset?

– Lehet, hogy kincset ér, lehet, hogy nem. Annyit azért elárulok neked, hogy egy japán tükör, mégpedig olyan, amivel Japán-szerte mindent látni lehet. Na, nézzük csak, milyen!

Ezzel elővette a csempetükröt, egyenesen a kredenc felé fordította és belenézett.

– Nicsak! Babosgombóc! Egy, kettő, három, négy, öt! Nahát, még ilyet! Míg én oda voltam, te addig babosgombócot ettél? Az asszony falfehér lett az ijedségtől, s csak a fejét rázta.

– Dehogy, dehogy! Azt nem is magamnak csináltam, hanem kendnek...!

– Méghogy nekem! Hát akkor hadd látom, mi lakik a szívedben! – mondta az ember, s a tükröt az asszony felé fordította.

– Szépen kérem kendet, bocsásson meg nekem! Soha többé nem fogom becsapni! – könyörgött bűnbánóan az asszony, és sietve elővette az eldugott gombócokat.

– Tessék, itt van! Na de ki gondolta volna, hogy kend azzal a tükörrel meglátja, mi van elzárva a konyhaszekrényben. Ez aztán a csudálatos tükör!

Az ember magában jót derült a dolgon, miközben a gombócot falatozta.

Igen ám, de másnap az asszony fünek-fának eldicsekedett, hogy milyen csodálatos tükröt talált az ura, s a bűvös jószágnak egy-kettőre híre ment a környéken. Már aznap este érkezett is küldönc az uraságtól.

– Mester uram, nagy kéréssel szalajtottak kendhez! Ellopták a kegyelmes úr féltve őrzött kardját! Kéreti hát kegyelmedet, ugyan keresse már meg azzal a csudálatos japán tükörrel! Üzeni, busásan megfizet majd érte.

– Na, végre ránk mosolygott a szerencse! Nem kell már többé cukorkát árulnod! – örült meg az asszony, s megveregette az ura vállát. Az ember igencsak kínosan érezte magát, elvégre mégsem mondhatja meg az igazságot.

– Na, miért habozik kend annyit? Várja a munka! Nem akar ki küldött kendért, hanem maga a kegyelmes úr! Az asszony unszolására kénytelen-kelletlen mégiscsak elindult. A kastélyban már várták, s az uraság maga jött elébe.

– Bocsásson meg, mester, hogy sok dolga mellett idehívtam. Ma már későre jár, pihenjen hát meg nálam. Majd holnap keresse meg nekem azt a kardot! Ezzel az embert bekísérték egy vendégszobába, s magára hagyták.

– No, most aztán kutyaszorítóba kerültem! Nincs más választásom, holnap reggel őszintén elmondom az igazságot, és bocsánatot kérek! – határozta el végül, s úgy döntött, hogy éjszakára mégiscsak meghál a kastélyban. Ám éjnek idején egyszer csak nyílik a vendégszoba ajtaja, s az egyik cseléd oson be rajta.

– Ki az? – Pszt! Mester uram! Egy itteni cseléd vagyok. Őszintén bevallom kendnek, hogy én loptam el azt a kardot. Azt hittem, soha nem fog kiderülni, de megtudtam, kendet hívták a keresésére egy csudatükörrel! Elhoztam a kardot, de könyörgök, ne áruljon el! – s ezzel előhúzta a lopott jószágot.

– Na jó, most az egyszer megteszem, amit kérsz. De soha többé elő ne forduljon, hogy ellopod a másét! Nem árullok el, megígérem! – ezzel visszabújt a meleg paplan alá, s jóízűen aludt reggelig. Másnap annak rendje és módja szerint visszaadta a kardot a gazdájának.

– Nagyszerű! Szavamra mondom, nem hiába japán tükör ez! Egy éjszaka leforgása alatt meglelte a kedves kardomat! – ámuldozott az uraság, s egy zsák aranytallért adott jutalmul a cukorkakészítőnek.

Az ember, a hátán cipelve a sok pénzt, hazasietett. Otthon az első dolga az volt, hogy a csempetükröt izzé-porrá törje. S akkor végre úgy érezte, nagy kő esett le a szívéből.

(Japán népmese)

Jacqueline Wilson

A kofferes kislány

(Részlet)

Életem legnagyobb részében egyetlen gyerek voltam. És egyáltalán nem bántam. Aztán nagy hirtelen a nyakamba szakadt minden. Öt és fél mostohatestvérem van! Ott van Paula meg Graham és a rémes kis Katie, a Paul nem-bácsi gyerekei. Aztán meg Zen és Crystal, Carrie öt éves ikrei. Igen, Zen és Crystal! Ki hallott már ilyen hülye neveket? Anyu majd hanyatt esett, amikor meghallotta. Nos meg az a fél... Carrie-nek újra gyereke lesz.

Egy darabig nem jöttem rá, hogy mi készül. Carrie nagyon vékony, de általában bő, hosszú lebernyegeket hord, úgyhogy nem tűnt fel a hasa. De aztán egyik péntek este, amikor kipakoltam a cuccaimat, összevitakoztam Zennel. Crystal nem olyan rémes. Hosszú szőke haja van és keskeny, sápadt arcocskája, és folyton az ujját szopja. Zen a körmét rágja. Ha így folytatja, csontig rágja az ujját. Neki is hosszú szőke haja van, és sápadt, keskeny arca. Amikor először megláttam őket, azt hittem, ikerlányok. De Zen akármilyen nyálasnak is néz ki, kemény, mint egy ócska bakancs. És ócska bakancsot is hord, amolyan mini Doc Martenst, és rohadt nagyokat tud rúgni. Carrie egy nagy békemozgalomplakátot tett ki a konyhában, de ha Zen ott van, a békességnek lóttek.

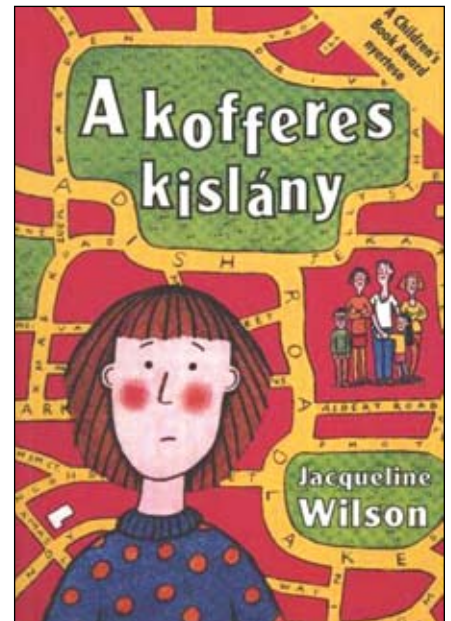
Az ikeknek emeletes ágyuk van, Zen mellett egy Tini Nindza harcitekőns-poszter, Crystal mellett egy balett-táncos, és maga is jár balettre, és körbe-körbe pörög a szobában a rózsaszín szatén balettcipőjében. Carrie megpróbálta beírni gyerekkartéjára is, de azt Crystal utálta. Erre Carrie Zent is elküldte vele a baletttórára, de a srác csak bolondozott és balhézott, mire a tanár bepanaszolta Carrie-nek.

A lényeg az, hogy minden második héten Zen és Crystal hálószobájában kell aludnom, és ez dögunalmas. Azt sem szeretem, hogy Carrie hagyja, hogy egyszerre legyen elő minden játék, és sose rakat rendet a gyerekeivel. Van

egy sátruk is a szobában, és egy furcsa babaház, amit a ruhaszárító állványból építettek, és mindenféle kartondobozok, ezek a vonatok és boltok és barlangok. Az egész szemétem át kell gázolni, ha az ember oda akar jutnia szoba túlsó végében lévő szekrényhez. A szekrény majdnem szétesik, és a fiókok felét nem lehet rendesen becsukni, de Carrie sárkányokat és habléányokat és unikornisokat festett rá, meg mindenféle más mesés dolgokat, úgyhogy egész jól néz ki, ha valaki szereti az ilyesmit. Azt hiszem, hogy amikor annyi idős voltam, mint Crystal, nagyon szerettem volna egy ilyen szekrényt. Még most is eltűrném, persze csak ha ott állhatna a régi hálószobámban a Szederlakban.

Anyu azt mondja, az egész úgy hangzik, mintha egy szemétdombon kéne aludnom, és főleg azon rágja magát, hogy nincs rendes ágyam. Carrie varrt egy ilyen fura vászon hálózsákot, amire azt mondja, olyan, mint a japán ágynemű. Az elejét telihímezte apró japán hölgyekkel és madarakkal és pillangókkal, és azt hittem, direkt nekem csinálta, és nem tehettem róla, de borzasztóan tetszett. De aztán megtudtam, hogy Zen és Crystal nyavalyás kis barátai

néha ott alszanak, és ők is a japán hálózsákban, úgyhogy azóta nem tetszik.

Kivertem a huppot, hogy miután egy éjszakát a zsákban összekuporodva aludtam, fáj a hátam, és fáj a nyakam, és fáj mindenem.

– Andy, hagyd abba a nyavalygást! – ripakodott rám apu.

– Bőgőmasina! – mondta Zen, és a bakancsával a lábamra tiport.

– Andy, ha akarod, alhatsz velem egy ágyban – mondta Crystal.

– Kösz, nem – mondtam én –, mert éjjel bepisilsz.

– Csak néha... – és Crystal elpirult.

Erre elszégyelltem magam egy kicsit. Mert igazándiból nem Crystalre haragudtam, hanem Carrie-re, mert ha nem jött volna össze az apuval, akkor még ma is boldogan élnék a Szederlakban.

Gyakran mondok gonosz dolgokat Carrie-nek, de ő sosem gonoszkozik vissza. Mindig úgy viselkedik, mintha örülne, hogy lát, de tudom, hogy ez nem igaz. Nem akarja, hogy az idő felében ott legyek, azt akarja, hogy apu csak az övé legyen. A japán hálózsákot, ha akarja, összehajtogatja, és beteszi a szekrénybe. Biztos legszívesebben engem is összehajtogatna, és bedugna valahova, hogy ne is lásson.

Ha a szülők válnak...

...az olyan szituációkat, helyzeteket eredményezhet, amelyben hősünk, a tízéves Andy is csöppent. A szülei válása után felváltva egy hetet az édesapjánál tölt, aki új feleségével és annak ikergyerekeivel él, majd a következő héten édesanyjával, mostohaapjával és a mostoha három gyerekeivel lakik. Ez nem kevés súrlódáshoz és bonyodalomhoz vezet. Az elbeszélő, Andy mindezt pimaszul, szókimondóan eseteli (ahogyan egy vérbeli Jacqueline Wilson-hőstől ez elvárható).

A koffer szép metaforája, sőt szimbóluma lehet számtalan dolognak, például kalandnak, utazásnak. Ebben a könyvben inkább otthontalanságot jelképez, ahol minden átmeneti és szokatlan, idegen. De a főszereplő-narrátornak meg kell találnia azokat az utakat, módszereket, amelyek segítenek neki megbárthatni az új helyzettel és lakhelyekkel, hiszen a régi

családját és otthonát már nem soha kaphatja vissza. És bár a regény a válásról (is) szól, nem tanácsadó könyv, nem példatár, nem arról mesél, hogy vajon ilyen esetekben mi a teendő. Bár megmutathatja ezen oldalát is, az itt leírt élethelyzetek sokkal kitaláltabbak és olykor szélsőségesebbek, mint az olvasói valóság. Utóbbi nem szabad ugyan elkiabálni, mert az élet gyakran teremt olyan helyzeteket, amelyeket egy regényíró is megirgyelne. Meg is értjük a főhős minden nyűgét, baját, azonosulunk és együtt is érzünk vele amiatt, hogy egy ilyen patchwork- (a szó foltvarrottat jelent) vagy mozaikcsaládba kerül. Arról nem is beszélve, hogy olvasói tapasztalataink alapján mostohát kapni nem kecsegtet túl sok jóval. Reméljük, itt nem ez a helyzet. ☺

Herédi Károly

Te is követő vagy?

Neked van kedvenc influenszered? Mindig akadtak érdekes, figyelemfelkeltő emberek, akik kitűntek valamilyen tevékenységgel. Korábban többnyire a filmsztárok, énekesek, vagyis a televízióban megjelenő idolk váltak példaképekké. Mostanában azonban – gondolom, számotokra mindez nem újdonság – a közösségi oldalakon, az internet világában megjelenő sztárok jelentik a követendő mintát.

S mi több, egyre fiatalabb arcok tűnnek fel fényképekkel az Instagrammon, bloggal vagy vloggal az interneten. Akadnak közöttük történetet mesélő világutazók, modellek, divatvloggerek... De kik ők valójában, és miért van néhányuknak több millió követője? Miben rejlik a sikerük titka? Rengeteg olyan kérdés merül fel a jelenség kapcsán, amelyre folyamatosan keressük a választ. Mi is ezért kerekedtünk fel és jártunk utána annak, kik számítanak mostanában kiemelkedő véleményvezérnek.

Kiből lehet influenszer?

Úgy tűnik, manapság már bárkiből lehet influenszer. Az Instagramnak és a Youtube-nak köszönhetően elvileg szinte bárkinek lehetősége van sokmillió közönséghez jutnia, valódi hatást azonban csak kevesen tudnak kifejteni. Ritkák a semmiből jövő, önjelölt internetes sztárok, ugyanis – kevesen tudják, de – a legnagyobbak mögött profi cégek és komoly gépezet áll. Mivelhogy mindennek a mozgatója nem más, mint a pénz. A műfaj pedig változó: vannak, akik számítógépes játékokat tesztelnek, de a gamerek mellett népszerűek a filmkritikusok, a sminkcsatornák, a főzőcsatornák stb. A minőség természetesen változó.

Most bemutatunk néhány igen népszerű influenszert. Azt pedig próbáljátok ti magatok megválaszolni, hogy miért örvendenek oly nagy népszerűségnek.

Pamkutya

Tagjai, Osbáth Norbert és Osbáth Márk fő irányvonalként zeneparódiákat és saját számokat, de egyéb jellegű videókat is készítenek, például népszerűek az utazásaik során készített viedóik is, amelyekben különböző helyszíneken szerzett tapasztalataikat osztják meg. Nemrégiben jelent meg egy daluk, amelyben a történelmet a mai világ szemléletével ötvözik. A mű az Aranybulla címet kapta, és a nézettségi szám alapján úgy tűnik, meglehetősen jól sikerült.

Kulcsár Edina

A lányok számára talán nem ismeretlen ez a név, hiszen Kulcsár Edina szintén a legnépszerűbb influenszerek egyike. Számára a szépségversenyek hozták meg a hírnevet. 2014-ben második lett a Miss Word versenyen. Főként kozmetikumok és divatcikkek bemutatásával foglalkozik. Instagram-oldalán férjével, Csutival mutatják be mindennapjaikat, amelyeknek középpontjában természetesen kisfiuk, Medox áll. Nemrégiben pedig bejelentették a kistestvér érkezését is.

Viszkok Fruzi

Viszkok Fruzsina még csak 25 éves, nemrég vette át a közgazdász-diplomáját, de már egy jól jövedelmező munkával rendelkezik, ami egyben a hobbi is. 2011-ben kezdett el blogolni, 2013 óta pedig a Youtube-csatornáján osztja meg vlogjait. Számos magyarországi díjat elnyert, és mára ő a legnépszerűbb magyar női vlogger. Sikerét az is bizonyítja, hogy a különféle divatmárkák versenyre kelnek azért, hogy Fruzi kipróbálja és hirdesse termékeiket. Vajon mi lehet a titka?

Dancsó Péter

Videói többségét a Videómánia nevű YouTube-csatornájára töltötte fel, több százezer feliratkozót szerzett, ezáltal a Videómánia lett Magyarország egyik legnépszerűbb YouTube-csatornája. A Videómánia az első olyan magyar nyelvű YouTube-csatorna, amely átlépte az egymillió feliratkozósztát.

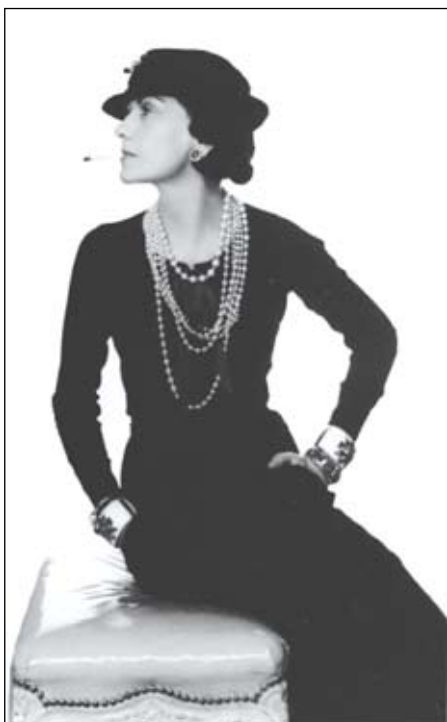
Dancsó Péter egy igen sokoldalú fiatalembernek tűnik: először mint amatőr filmkritikus vált ismertté az interneten, magyar játékfilmeket kritizálva és később parodizálva is. Ezenkívül time-lapse* videókat, videóklipeket, rövidfilmeket és más amatőrfilmes munkákat is készített és készít.

* A time-lapse egy fotózási technika, amikor a hosszú idő alatt felvett képeket rövid időn belül lejátszzák. A nézőben az idő múlásának érzetét kelti, ezért nevezik az idő fotózásának is. Maga a szóösszetétel is ezt jelöli: az idő múlása.

Ki legyen a példaképem?

Az internet és a média tele van sztárokkal és influenzerekkel. A történelmkönyvekben találkozhattok számos híres hős nevével. De akad bőven olyan nő is, aki bátorságával, tehetségével és példátlan munkásságával vagy éppen különleges gondolkodásmódja révén alkotott maradandót.

Gabrielle „Coco” Chanel (1883–1971) – a nő, aki megváltoztatta a világot

Rengeteg tehetséges divattervezőt ismerünk, ám a zseniális Coco Chanel volt az első, aki, felrúgva a szabályokat, egy forradalmian új stílust teremtett. Életfilozófiájával, szenvedéllyel végzett munkájával és merész újításaival halhatatlan hírnevet szerzett, munkássága ma már egyet jelent a finom eleganciával és a modern, független nővel. A 20. század egyik legkiemelkedőbb személyisége maga volt az elszántság, a bátorság és a tehetség, aki képes volt átfőrdni a férfiruházatot elegáns, kényelmes és nőies sziluettre. Az ő nevéhez fűződik a tweedkosztüm, a válltáska, a csillogó kosztümékszer, valamint a „kis fekete ruha”, amely évtizedek óta a nők ruhatárának nélkülözhetetlen alapdarabja. 1921-ben mutatta be Chanel N°5 elnevezésű parfümjét, ami máig a legkelendőbb illat világszerte. Coco Chanel számos szállóigévé vált mottója közül az egyik leghelytállóbb: „A luxusnak kényelmesnek kell lennie, különben nem luxus.”

**Rachel Carson (1907–1964) – aki megkon-
dította az ökológiai vészharangot**

A zseniális tengerbiológus, ökológus és ki-váló író 1962-ben jelentette meg Néma tavasz című könyvét, melyet sokan a környezetvédelem legfontosabb mérföldkövének tekintenek.

A tudósno természet iránti tiszteletének és felelősségvállalásának nem csupán szociális, ám lelki okai is voltak: amikor iskolás volt, a család a nagy gazdasági válság ideje alatt elveszítette értékes földjeit, ezért kénytelen volt szegényes körülmények között élni egy korszerűtlen tanya-n. Középkorlása éveiben Carson rádöbent arra, hogy az értelem és az önértékelés jóval fontosabb, mint az anyagi javak, ennek kapcsán egész életet a környezetvédelemnek szentelte. Legismertebb könyvében könyörtelen megköze-lítéssel hívta fel a világ figyelmét a növényvédő szerek veszélyeire, sürgette a tudomány és a természet együttműködését, és eredményei nagy-mértékben hozzájárultak a zöld mozgalmak felélénküléséhez.

Virginia Apgar (1909–1974) – az Apgar-teszt megalkotója

Az általa kidolgozott tesztnek köszönhetően a továbbiakban az orvosok nem ránézésre dön-

töttek a babák állapotáról. Az Apgar-tesztet ma a világ minden pontján használják.

Az '50-es évek Amerikájában indokolatlanul magas volt a csecsemőhalandóság. Virginia Apgar a felesleges tragédiák elkerülése érdekében kidolgozott egy egyszerű módszert, mellyel a kollégák könnyen megíthették az újszülöttek állapotát, így eldönthető volt, szükség van-e egyéb teendőkre. A tízpontos rendszer öt elemből tevődött össze, melyből mindegyik két pontot ér: szív működés, bőrszín, légzés, izomtónus és reflexek. Hét pont felett nincs ok aggodalomra, ám az alacsonyabb pontszámot elért babák esetében további vizsgálatokra, esetleg légzéstámogatásra lehet szükség.

Julia Child (1912–2004) – Főzni csak élvezettel lehet

Az amerikai séf, író és a főzős tévéműsorok emblematikus alakja örökre megváltoztatta az amerikaiak gondolkodását a konyháról és az étkezésről. A háború után Julia diplomata férjével Párizsba költözött, ahol nagy lelkesedéssel tanulmányozta a francia gasztronómiát. Az alapokat a Le Cordon Bleu szakácsiskolában sajátította el, majd két barátnőjével főzőiskolát nyitott az amerikai nőknek. Kilenc évig dolgozott kétkötetes szakácskönyvén, amelyet a '60-as években a televízióban is népszerűsített, és nem az alapoktól kezdte, hanem rögtön a francia konyha remekműveivel indított. Mindezt hitelesen, sajátos stílusban adta elő, és arra ösztönözte a nézőket, hogy főzés közben mindig hagyatkozzanak az ösztöneikre. 1963-ban debütált elsősorú sikerű The French Chef című tévésorozata, amelyért Emmy-díjjal jutalmazták. 2000-ben elnyerte a francia Becsületrendet, és 2 évre rá az Amerikai Történelmi Múzeumban kiállították a főzőműsorban látható konyháját.

Új lemezek, gyümölcsöző együttműködések

Az alábbiakban alternatív zenei vizekre evezünk, szólunk Beckről és a Coldplayről, mivel mind az énekes, mind az együttes ugyanazon a napon jelenteti meg új albumát. Nem csupán ez a közös bennük, Beck és a Coldplay frontembere, Chris Martin sikeresen együtt is működik.

A világűrbe repít

A Los Angeles-i születésű Beck a zenei kísérletezései révén vált világhírűvé. Első lemezét 1993-ban adta ki Golden Feelings címmel, a következő évben viszont három albumot is megjelentetett, egyik a Stereopathic Soulmanure, ezt követte a Mellow Gold, majd pedig a One Foot in the Grave. Az igazán nyerő a Mellow Gold lett, ezen található a Loser című dal, amely által szerte a világban népszerűsége tett szert. Beck azóta is rendszeresen jelentkezik lemezekkel, nem hanyagolja el a rajongóit. Egy nagyobb szünete volt, mármint a stúdióalbumokat illetően, 2008 és 2014 között. A legutóbbi lemeze Colors címmel 2017-ben jelent meg. A napokban megjelenő Hyperspace a tizennegyedik albuma lesz, itt érdemes megemlíteni, hogy mindeddig nem készített egy ún. Best Of kiadványt sem. A Hyperspace kapcsán Beck együtt dolgozott Pharrell Williamsszel, aki a lemez tárproducer, de a dalszerzésből is kivette részét. Beck egy interjú-

ban arról beszélt, hogy régi barátság fűzi Pharrellhez, már régóta szeretett volna vele együttműködni, hiszen Pharrell még 2012-ben felvetette, hogy dolgozzanak együtt, csakhogy azután úgy alakult, hogy Williams szinte egyszerre volt elfoglalva a Daft Punkkal, Robin Thicke-vel és a Gru második részével, ekkortájt jelentek meg a nagy sikerű Get Lucky, Blurred Lines és Happy című dalok.

Beck a Hyperspace című lemezét négy zeneszámmal vezette fel, egyik volt a Hyperlife, a másik a Saw Lightning, nemrég pedig az Uneventful Days és a Dark Places dalokkal rukkolt ki. Mint kiderült, Beck egy másik híres zenésszel is együttműködött, méghozzá Chris Martinnal, a Coldplay frontemberével, aki a Star és a Die Waiting dalokban hallható háttérénekesként. Nemrég Beck koncertet adott, egyszer csak megjelent Chris Martin is, és együtt énekelték el a Loser című dalt. Nem ez volt az első eset, hogy Chris Martin meglepetésszerűen „beugrott” a Beck-koncertre. 2015-ben a Grammy-díj gálán a Heart is a Drum dalt adták elő együtt, a következő évben pedig együtt léptek fel a Red Hot Chili Peppers, az E Street Band és a The Wallflowers zenészeivel. Chris Martin hirtelen felbukkanása mémmé vált az interneten.

Napkelte és napnyugta

Ha már Beck és Chris Martin ennyire jó barátok, együtt is ünnepelhetnek, hiszen ugyanazon a napon jelenik meg a Hyperspace, mint a Coldplay Everyday Life című nyolcadik lemeze. Az együttes legutóbbi albumát, az A Head Full of Dreams címűt 2015-ben adták ki, így a rajongók már nagyon várták az újabb lemezt. Kárpoztólul viszont rögtön egy dupla albumot vehetnek a kezükbe. A dalok két részre feleződnek. A lemez egyik felének a címe Sunrise, azaz Napkelte, a másiknak pedig Sunset, illetve Napnyugta. A különleges albumot a Coldplay már korábban beharangozta, méghozzá dupla lemezhez illően két dallal, az Arabesque a Sunrise, az Orphans pedig a Sunset oldalon található. A napokban megjelent a harmadik felvezető dal, a két részt összefogó album címadó dala, az Everyday Life is. A Coldplay angol rockegyüttes, 1996 januárjában alakult. Világhírnévre a Yellow című dalával tett szert, amelyet debütáló albuma, a 2000-ben megjelent Parachutes követett. Az együttest a megalapítástól kezdve Chris Martin, Guy Berryman, Jonny Buckland és Will Champion alkotják. Londonban, az egyetemen ismerkedtek meg, Martin ókori történelmet tanult, Berryman előbb mérnöki tudományokat, majd építészetet, Buckland matematikát és csillagászatot, Champion pedig antropológiát.

Összeállította: Lukács Melinda

Harry Styles Budapesten

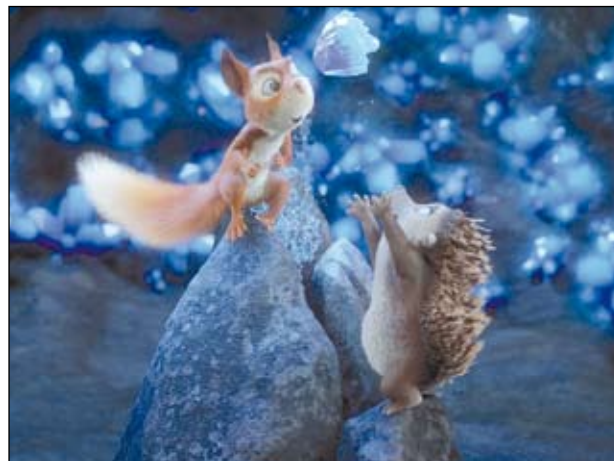
Habár a rajongókat anno megrázta kedvenc fiúcsapatuk, a One Direction feloszlása, mára már talán belenyugodtak abba, hogy tagjai a szólókarrier-építést választották, és hol egyikük, hol másikkuk jelentkezik újdonságokkal. Harry Styles is sikeres lett szólóénekesként, sőt filmben is szerepelt. A rajongóknak minden bizonnyal nagy hír, hogy Harry Styles először fog fellépni Budapesten. Az énekes nemrég jelentette be a jövő évi Love On Tour című, világ körüli turnéját, amely a hamarosan megjelenő Fine Line című albumához kötődik. A turné áprilisban kezdődik az Egyesült Királyságban, Európában és Észak-Amerikában folytatódik, végül októberben Mexikóban zárul. Harry Styles 2020. május 31-én lép fel a Papp László Budapest Sportarénában.

A szeretet jegyében

Taylor Swift a szeretet jegyében hangolódik a karácsonyra. A Lover című romantikus dala ugyan már augusztusban megjelent, nemrég viszont nagy meglepetéssel rukkolt ki. A dalnak készült egy másik változata is, méghozzá Shawn Mendes segítségével és közreműködésével. Valójában az énekes is írt néhány lírai sort az eredeti dalhoz, az így készült duettet pedig nyilvánosságra is hozták. A rajongók úgy vélik, hogy ez a zeneszám a közeledő karácsonyi időszak nagy slágere is lehet, de akár az esküvők közkedvelt dalává is válhat. A Lover tulajdonképpen Taylor Swift idén nyáron megjelent lemezének a címadó dala. Shawn Mendes tavaly adta ki a saját nevével ellátott harmadik albumát. Az énekes egy ízben arról írt, hogy amióta tud magáról, Taylor Swift óriási rajongója, és nagyon örül az együttműködésnek.

Latte kalandjai

Decemberben kezdik vetíteni a mozik a Latte és a titokzatos varázskő című animációs filmet. Latte egy kedves sünlány, aki szeret fantasztikus történeteket kitalálni és hősködni. Ő az, aki mindent bátran megold és mindenkit megment. Az erdőben, ahol él, az állatok nagy veszélybe kerülnek, amikor egy nap az utolsó tó is kiszárad, és súlyos szárazság fenyeget. Latte és mókusbarátja elhatározza, hogy visszaszerzi a tó vizét, de ehhez el kell csenniük a mágikus varázskövet a hatalmas Medve királytól. A két kisállat nem kevés kaland közepette jut el a medvék birodalmába, szerencsére a kotnyeles kismókus Latte igazi társává válik, és egymást segítik át a nehézségeken. A Latte és a titokzatos varázskő a finn születésű Sebastian Lybeck Németországban rendkívül népszerűvé vált gyerekkönyvének adaptációja. Lybeck az évtizedek során több könyvet is írt Latte főszereplésével, művein generációk nőttek fel. Az animációs filmet Regina Welker és Nina Wels rendezte.

Stan Lee emlékére

Nemrég rendezték meg Santa Monicában a People's Choice Awards gáláját. A díjat a közönség szavazatai alapján nyerhetik el a művészek számos kategóriában. A filmekben és színészekben túl díjazták a zenészeket, a tévéműsorokat, de például a videojátékokat is. Idén a legjobb férfi színésznek járó díjat Robert Downey Jr. kapta meg, aki épp az idén zárta le az Avengers: Endgame-mel Tony Stark szerepét. Köszönőbeszédében a színész megemlítette a Disney-t, a Marvelt, a Russo fivéreket, végül legjobban kiemelve Stan Lee-t. A színész már tavaly, a legendás képregényíró halála után is kifejezte, mennyire hálás a munkásságáért, és azt is megjegyezte, hogy mindent neki köszönhet. A díjat Robert Downey Jr. szimbolikusan Stan Lee-nek ajánlotta, ezzel is megemlékezve halálának évfordulójáról.

Jelige: instapundi

Helló. A nevem instapundi.

Egy megoldatlan ügyem lenne. Miért van az, hogy sokszor csak elkezdek sírni ok nélkül, és csak az jár a fejemben, hogy hiányzik valami. Szimpátiám van, fiúm nincs, barátom sok, jegyek jók, pénz van, rendszeresen sportolok, van hobbim, nem is tudom... Mit tehetek, hogy megfejtsem ezt vagy minél hamarabb elmúljon ez az érzés, mert érzem, ha nem sietek, eluralkodik rajtam? Előre is köszi.

Válasz:

Kedves instapundi!

Nem írtad meg, hány éves vagy, de a leírtakból következtettem, hogy a serdülőkor küszöbén állhatsz, amikor is a felborult hormonháztartás igencsak kibillentí az érzelmi egyensúlyt is, és rányomja bélyegét az érzelmi életre, a hangulatra. Serdülőknél gyakori jelenség az érzelmekek hirtelen váltakozása, és érdekes, hogy nagyon gyorsan csapnak át pl. a sírásból a kacagásba. A lehangoltság, a kedvtelenség is gyakori jelenség, ami ellen a rendszeres testedzés, sportolás, mozgás is nagyon jó hatással van, de az örömhormonokat tartalmazó, mértékletesen fogyasztott fekete csoki, vagy egy-egy banán is segíthet. Nemrégiben futottam rá a Facebookon megosztott listára, amely a „boldog agy” vegyületeivel foglalkozik. Négy boldogságért felelős vegyületet határoztak meg. Ezek a dopamin, a szerotonin, az oxytocin és endorfin. Ahhoz, hogy jól, boldognak érezzük magukat, ezeknek kell termelődni az agyban. Tudnod kell, hogy a hormonok olyan vegyi anyagok, amelyeket a belső elválasztású (endokrin) mirigyek választanak ki, és a véráramba kerülve számos fiziológiai folyamatot szabályoznak: az emésztést, az anyagcserét, a növekedést és nem utolsósorban a hangulatot is. A rendszeres és elegendő alvás, a rendszeres napi edzés dopamint, az ölelés, a jó cselekedetek oxytocint, a nevetés, táncolás, éneklés endorfinokat, a természet élvezete, a jó dolgokra való visszaemlékezés pedig a szerotonint termeli a szervezetünkben. Ne keresd azt, ami hiányzik, hanem örülj annak, amid itt és most van: a barátoknak, a napsütésnek, a virágoknak, a havazásnak stb. És táncoljál, mozogjál minél többet!

Ha sem a testedzés, sem a pozitív gondolatok nem segítenek, és a lehangoltság érzése több héten keresztül is fennáll, szakorvos tanácsára is szükséged lesz. Szüleiddel forduljtok bizalommal a választott orvosodhoz, és ő a majd beutal a megfelelő szakorvoshoz, aki megtalálja a módját, hogy segítsen, hogy kilábaljál a lehangoltságból. De semmi esetre se add fel!

Jelige: Ho-ho-ho!

12 éves lány vagyok, és nagyon boldogtalan, mert a múlt hónapban összeveszttem a legjobb barátnőmmel! Tudom, hogy ez nem is olyan nagy dolog, és mindenkivel megtörténhet, de mégis nagyon nyomaszt. Nekem valójában az fáj, hogy amint összevesztünk, az ún. legjobb barátnőm elkezdett pletykálni rólam. Rögtön szóvá tettem a dolgot, és megmondtam neki, hogy ne áskálódjon a hátam mögött, ha valami baja van velem, azt mondja a szemembe. Több se kellett neki, még jobban belelendült! Összehordott hetet-havat rólam. Valójában meglepődtem, hogy ennyi év után így lát engem. De azért azt is mondtam neki, hogy én úgy veszem, hogy továbbra is a legjobb barátnőm. Erre azt válaszolta, hogy én is neki. Valójában kibékültünk, és azóta is barátokunk, de nem úgy, mint régen. Most már egy kicsit bizalmatlan is vagyok iránta, mert nem tudom, hogy továbbra is olyan rossz véleménye van-e rólam. Mit tegyek, mert azt szeretném, hogy úgy legyenek a dolgok, mint régen. Kérlek, segíts!

Válasz:

Bárhogyan is szeretnéd, sajnos már soha nem lehet olyan közöttetek a viszony, mint régen! Mind a ketten változtatok, és most már más viszony alakult ki közöttetek, hisz olyan tapasztalatotok van egymással, ami más alapokra helyezi a köztetek lévő kapcsolatot. Hérakleitosz ógörög filozófus mondta, hogy minden mozgásban van, és semmi sem marad változatlan, és a folyó áramlásához hasonlítva a létezőket, azt mondta, hogy nem léphetsz kétszer ugyanabba a folyóba. Így van ez veletek is. Valójában sok mindenről el kellene gondolkodnod. Azon is, hogy tény-

leg a legjobb barátnő-e ez a lány, ha rögtön pletykálni kezdett rólad. A hallottakról is el kell gondolkodnod, azokról a negatív dolgokról, amiket a fejedhez vágott. Ha olyan dolgokról van szó, amin változtathatsz, olyanok, amik jobb emberré, személylé tesznek, akkor dolgozz rajta, hogy megváltozzál. Ha féltékenykedésről van szó, utána kell nézned, hogy mi van ennek a háttérében. Ha a titkaidat adta tovább, akkor elgondolkodni azon, hogy a továbbiakban milyen információkat, gondolatokat oszthatsz meg vele. Mindenféleképpen, a jövőben bővítsd az ismeretségi körödet. Jó, ha több ismerős, barát tartja elénk a tükröt, ad visszajelzést arról, hogy milyenek vagyunk, így az önmagunkról alkotott kép tisztább és objektívebb lesz.

Jelige: Novemberi szél

Kedves Bizi!

Óriási a problémám! Szerelmes vagyok az ellenségembe! Egy fiúba, akivel évek óta együtt megyek haza az iskolából, mert szomszédok vagyunk. Régebben nagyon jól megértettük egymást, de mostanában nem tudom, mi ütött belé, az év eleje óta piszkál, sokszor sérteget is. Eltűrtém mindent eddig, mert azt gondoltam, hogy hülyéskedik. De most már a barátja is rám szállt. A múlt hétvégén rájöttem, hogy szeretem. És ezt meg is mondtam neki. Ő viszont ezt elpletykálta annak a lánynak akit ki nem állok, és aki mindig is ellenségesen viselkedett velem. És ez nagyon fáj! Most rettenetesen dühös vagyok! Mindent, ami vele kapcsolatos, szétéptem, kidobtam: a fényképeket, amelyiken rajta volt, a naplóm, amiben emlegetem. Látni sem bírom! Nem tudom, hogyan viselkedjek vele tovább, és mit csináljak magammal, mert nagyon boldogtalan vagyok! Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek?!

Válasz:

Először is mélyeket lélegezzél, hogy megnyugodjál! Nagyon megbántottak, és ez nagyon fáj. Mérges, dühös vagy, de ez még nem jelenti azt, hogy világháborút kell indítanod ellenük! Szerintem elegendő lesz, ha tudomást sem veszel róluk, ignorárod őket, vagyis úgy teszel, mintha nem is léteznének. Azt pedig ne feledd, hogy a fiúk serdülőkorban igen gyakran piszkálják a lányokat, mert mások, mert „gyengébb” nemnek, könnyű célpontok tartják a lányokat. Biztos, hogy ez a fiú nem viselkedett sem barátian, sem emberségesen veled. Biztos vagyok abban, hogy meggondolatlan tett volt ez. Kimaradt az életéből az a tanács, hogy ne tegye azt a másikkal, ami neki sem esne jól. Benned is az a vágy munkálkodott, mint minden emberi lényben, hogy szeressen, szeretve legyen, és tartozzon valahová. Az a tény is fennáll, hogy sokszor az életben pont az után a személy után futunk, akinek nem vagyunk az esete. Veled is ez történt. Megteheded, hogy nem barátokozol velük. Az iskola kapujában beszéljess másokkal addig, míg ők el nem távolodtak az úton, és már meg is oldódott a hazafelé menet. Ezer százalék, hogy az iskolában vannak még, akik a te irányodban laknak. Csatlakozz hozzájuk. Nem kell mindig beszélgetni. Időközben pedig új ismeretségeket is köthetsz, új barátokra is szert tehetsz. Ezt a fiút felejtse el mint „szerelmet”. Biztos, hogy amint kiheverted a mostani katasztrófát, egykettőre már másba leszel szerelmes, más dobogtatja majd meg a szívedet.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Kreatív vagy? Nem? Próbáld ki!

A kreativitás mindig fejleszthető. Sajnos a mindennapok taposómalmában egészen elhallgat a kreatív énkünk, hiszen a matekegyenletek, a tektonikus lemezmozgások és az angol igeidők háttérbe szorítják agyunk szabadságát, egyediségét.

Íme néhány tipp, hogy újra feltöltődj:

1. Egy hónapon keresztül minden héten jelölj ki egy napot, amikor valamilyen új ételt kóstolsz meg. Válassz egy egzotikus gyümölcsöt, amelyet még soha nem kóstoltál, vagy ha szeretsz főzni, készíts el egy új, különleges ételt otthon. Nem az a lényeg, hogy ízlik-e az új íz, hanem az, hogy kiléptél a megszokottból, keresed az új élményeket – és ezzel az agyad kreatív szegletét is stimulárod.

2. Nézz szét a példaképeid között! Válassz valakit, akit nagyon tisztelsz számtalan pozitív tulajdonsága miatt. Nem kell feltétlenül létező személynek lennie, lehet akár egy mesehős vagy filmkarakter is. A lényeg, hogy felnézz rá. Ül le, és írd össze magadnak, miért követendő példa. Ezután gondold egy olyan problémára, amely régóta sakkban tart: vajon a te valós vagy képzelt hősöd hogyan oldaná meg a helyzetet?

3. Készítsd el a családfádat, méghozzá fotókkal, rajzokkal illusztrálva. Ez az élmény sokat tesz a személyiségedhez, önismeretedhez: egyrészt leülsz beszélgetni a családtagjaiddal, rokonaiddal, másrészt pedig észreveszed azokat az évtizedek, évszázadok óta ismétlődő mintákat a családotban, amelyek mindennapi viselkedésedet és gondolkodásodat észrevétlenül alakítják, befolyásolják.

4. Gondolj a kedvenc mesédre, történetedre. Válassz ki egy szereplőt vagy éppen magát a főhőst, és a kedvenc epizódodat írd meg az ő szemzőgéből. Például hogyan élte meg a vadász, hogy Hófehérke életére kellett volna törnie? Akár meg is változtathatod a sztorit, hogy érdekesebb legyen: például **mi történt volna, ha** Kuka szerelmes lesz a gonosz mostohába?

5. Van olyan probléma az életedben, ami most szinte megoldhatatlannak látszik? Képzeld el, hogy újra hatéves vagy. Mit mondana a hat-

éves éned a jelenlegi gondodra? Nevetne, átölelné, nem is törődne veled? Esetleg cselekvésre buzdítana?

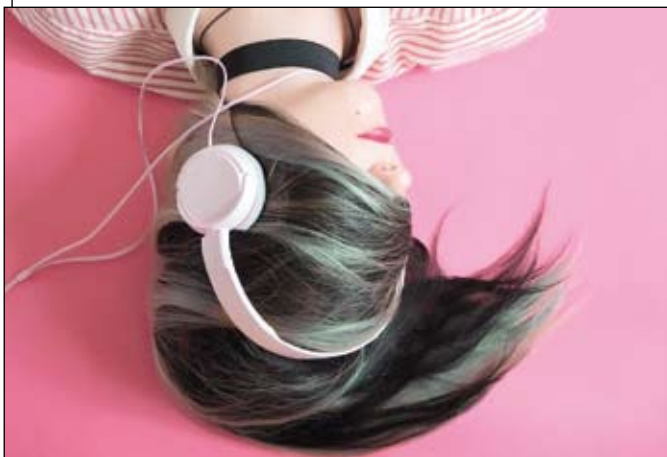
6. Ébreszd fel a művészenedet – nyugi, mindenkinek van. Mikor rajzoltál, festettél, énekeltél, írtál, gyurmáztál utoljára? Mikor szavaltad el a kedvenc versedet, öntöttél valamit agyagból, készítettél művészi képeket? Ha még nem próbáltad ezek közül valamelyiket, a YouTube-on rengeteg oktató videót találsz, amelyek segítenek elindulni.

7. Keress a neten egy képet, amelyen emberek vannak, vagy egy gyönyörű táj. **Helyezkedj bele** a képen szereplő alakok gondolataiba: mi járhat az agyukban, mit érezhetnek? Mit csináltak a következő pillanatban? Engedd szabadjára a fantáziádat!

8. Írj **naplót** a múlt helyett a jövőről! Képzeld el az ideális jövődet, benne célokkal és álmokkal, amelyeket szeretnél megvalósítani.

9. Ha olvasol novellát vagy könyvet, állj meg a közepén, és **képzeld el** a befejezést. Néha csak akkor döbbenünk rá, milyen egyértelmű és logikus is volt a sztori zárása, amikor már letettük a könyvet. Ha viszont megállunk, és elképzeljük a történet végét, egy kicsit mi is írókká válunk. Érdeemes kipróbálni ezt a játékot.

Hogyan befolyásolja hangulatunkat a zene?

A zene hallatán nemcsak táncolni vagy énekelni lehet, hanem arra is jó, hogy nagy mértékben befolyásolja az ember hangulatát. Kutatások bizonyítják, hogy a megfelelően kiválasztott zene enyhíti a lelki fájdalmakat. A többszörös tanulmányok és kísérletek kimutatták, hogy minden fajta zene megváltoztatja a hangulatunkat. A különböző fajta zenék mind-mind másképp hatnak ránk, léteznek olyanok is, melyek rossz irányba befolyásolják a hangulatot. Egy bizonyítatlan tény, hogy mindnyájan más-más érzelmeket fűzünk a zenékhez. Mindenki másképpen reagál hangulatilag egyes zenékre, ezért van az, hogy mindenkinek kialakul a sajátos, egyedi zenei ízlése.

A klasszikus zene

A legkevésbé népszerűbb, pedig ez az egyik leghatásosabb „hangulatmódosító”. A kutatók úgy vélik, hogy a klasszikus zene fokozza a kreativitást, csökkenti a stresszt, és serkenti a fogékonyságot az intellektuális témák iránt. Klasszikus zenét hallgatni nagyon hatásos terápia, amitől elégedettnek, kreatívabbnak érzed magad.

A hangulatromboló country

Vannak olyan zenék, melyek kifejezetten rontják a hangulatot. Ilyen például a country. Az olyan amerikai városokban, ahol a rádióban sok country-t játszanak, az emberek depressziósbabak az átlagnál. Szóval, hogyha rossz a hangulatod, nem a country zene a megfelelő választás.

Rap, rock, punk: agresszió vagy ellazulás?

A rap és a hiphopzene változó hatást gyakorol az emberekre. Közismert, hogy a rap dalok nagyon sok dühöt és agressziót sugároznak, többet mint bármilyen más zene. Sokaknak viszont a rap zene jelenti az ellazulást, és feloldja a feszültségeket. A rock és a punk zene hatásai hasonlóak a raphez. A rock egyes embereknél agressziót válthat ki, viszont ezzel egy időben egy olyan adrenalinlöketet ad a hallgatóknak, amit más zene nem adhat. Ez az adrenalinlöket előidézhet boldogságot és depressziót is. A rockzene hatása mindig attól függ, aki hallgatja, egyeseknek segít feloldani a stresszt, viszont másokra lehet, hogy csak rossz hatással lesz. Amikor legközelebb zenét hallgatsz, állj meg egy pillanatra, és gondolkodj el azon, hogy ez a zene milyen hatással van a hangulatodra! Tanuld meg, hogy milyen zene a megfelelő számodra, és a legfontosabb, hogy élvezd, hiszen azért van!

Ritkán lőtt, de nagyokat

A zavaros elméjű hadurak olykor csodákat követeltek a mérnököktől

Amikor Hitler világhatalmi elképzeléseit szövögette, Franciaország lerohanása is benne volt a pakliban. Ennek azonban útját állta a Maginot-vonal (ejtsd: mazsinó), az a félelmetes méretű bunkerek alkotta erődrendszer, amelyet a franciák a folyamatos német fenyegetések miatt építettek. Ez a bonyolult és komolyan felfegyverzett erődrendszer 350 kilométer hosszú volt, és nemcsak a francia–német határra terjedt ki, hanem a francia–olasz, valamint a francia–luxemburgi határ szakaszaira is.

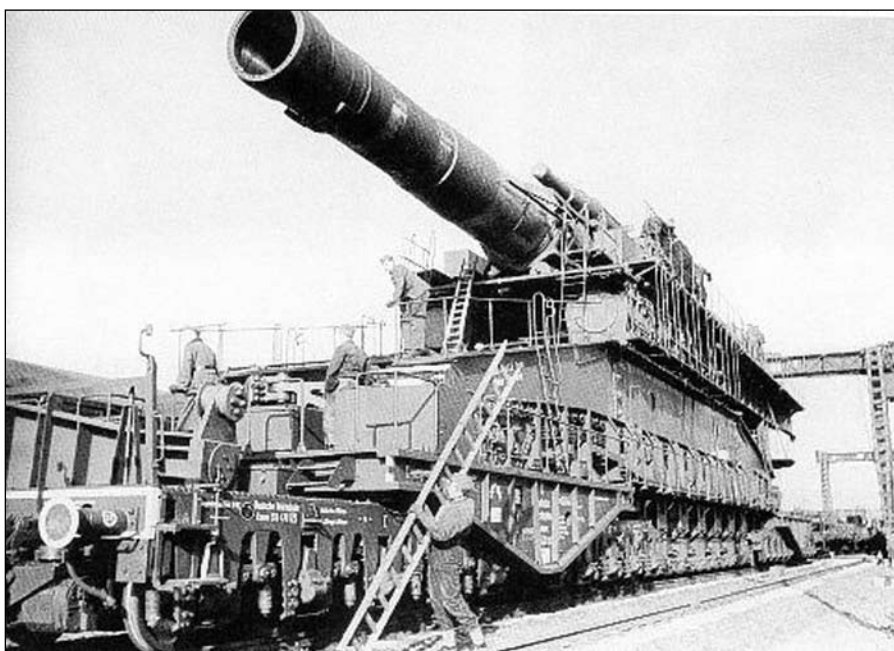
Az első világháborúban jelentéktelen altisztként szolgáló Hitler hadászati zseninek tartotta magát – idejekorán kezeletnie kellett volna rögeszméjét –, és Franciaország megszállását a Maginot-vonal földig rombolásával képzelte bevezetni. Az 1930 és 1933 közötti időszakban alaposan megépített erődrendszer megsemmisítésére azonban nem állt rendelkezésére megfelelő eszköz. Csak futólag mondjuk, olyan méretű rombolást, mint amekkorát a szűkre szabott bajuszú kancellár álmódott, egyetlen addig ismert hadászati masina sem tudott végezni. Ezért utasította a Krupp fegyvergyártó céget, hogy csináljon. Kettőt!

A rendelést, utasítást, parancsot... már 1934-ben leadták Kruppéknak, a hatalmas ágyú végleges tervei azonban csak 1937-re készültek el. Ekkor kezdődött meg az ágyú megépítése is, ez azonban olyan bonyolult feladat elé állította a vasas szakma mérnökeit, kohászait, mestereit, no meg a tüzserészeket, hogy a fegyver csak 1939-re öltött olyan formát, amelyet már tesztelni lehetett. A fegyvert a főmérnök Alfred Krupp édespajáról nevezték el Gusztávnak, méretei miatt pedig ezt megtoldották a „nehéz” jelzővel. Ez az ágyú lett a Schwerer Gustav, vagyis a Nehéz Gusztáv. A második ágyút a mérnök felesége után szimplán Dorának nevezték el.

Az ágyúkat végül nem a franciák ellen vetették be. Mire a csodafegyverek elkészültek, addigra Erwin Rommel páncélosai keresztülsörtettek az Ardennek-hegységen, és a francia erődrendszer mögé kerülve... felesleges kihagyva.

Tény, hogy a betonrengeteg semmilyen védelmet nem nyújtott a franciáknak, és nem a Gusztáv csapásai alatt mállott szét. Mellesleg mondván, a német vezérkar képzett katonái nemigen lelkesedtek a náci vezér műszaki megoldásaiért, ezért nem is voltak oda amiatt, hogy a fegyver nem került bevetésre. Ennek ellenére 1941-re Krupp leszállította mindkét darabot, minden idők legnagyobb tüzérségi lövegeit.

Az ágyú szállításához két sínpar kellett, a szerkezet 12 méter magas és 47 méter hosszú volt, a csöve 30 méteres. A járgány – mert keréken gurult – össztömege 1350 tonna volt, és 4–11 tonnás lövedékeket tudott 47 kilométeres távolságra lőni. Ez nagyjából akkora távolság, mint az Óbecse és Újvidék közötti út, csakhogy az kanyarog, ellentétben a Gusztáv lövedékeivel.

A 11 tonnás lövedékeket csak kivételes esetekben vetették be, de a héttonnás is képes volt arra, hogy hétméteres betonfalat vagy egyméteres acéllemez üssön át és zúzzon szét.

Úgy tűnt, hogy a képzett katonákkal szemben most kivételesen a diktátornak lesz igaza. Az ágyú bevetésére 1942 februárjáig kellett várni. A Gusztávot ekkor indították el a Krím-félszigetre, ahol heves csaták folytak Szevasztopol körül. A szállítóvonat másfél kilométer hosszú volt, a fegyvernek pedig – mivel két sínparra volt szükség szállításához – külön vasútvonalat kellett építeni Szimferopol és Szevasztopol között.

A szevasztopoli ostromban ez a szörnyeteg ugyan bebizonyíthatta a félelmetes tüzerejét, de két hét alatt csupán 48 lövést adott le. Ezekből a lövésektől, valamint a próbaidőszakban leadott mintegy 250 tesztlövéstől az ágyúcső használhatatlanná vált.

Az ágyú csövét az ostrom után a Krupp újraszabályozta, ezért a fegyver bevethető lett volna Leningrádnál is. Az ágyút ugyanis 1942 és 1943 között ott állomásoztatták, de egy árva lövést sem adtak le belőle. Ennek a félelmetesnek ígérkező pusztítófegyvernek ugyanis komoly fogyatékságai voltak.

Elsősorban az, hogy túl nagy volt. Bár városokat lehetett romhalmazzá, és lélektanilag is komoly szerepet játszhatott volna ijesztő méretei és félelmetes tüzereje miatt, könnyen felfedezhette az ellenség. Az ellenséges felderítőrepülők nagy távolságról felfedezhették, és idejekorán ágyútűzet irányíthattak rá.

Túláságosan súlyos is volt, ezért áthelyezéséhez különleges sínrendszer kellett. Ilyen eleve nem volt, hanem szükség esetén meg kellett építeni. Márpedig hadásztkodás közben különleges duplasínparos vasutat építeni... Könnyen

elképzelték, hogy ez mennyire nehéz volt. Aztán mire jött a Gusztáv, talán már nem is volt rá szükség. Ráadásul mintegy kétezer katonának kellett kiszolgálnia. Ezek elsősorban őrzésére voltak odarendelve, az ágyú kezelését kevesebben is ellátták. Használata mégis körülményes volt. Bár szétszerelhető volt, ami megkönnyítette a szállítást, ismételt összeszerelése azonban négy napig tartott. Ami sok, az sok. Mert az ellenség addig nem ült ölbe tett kézzel.

Annak ellenére, hogy Gusztáv rombolóereje félelmetes volt, az elsütéséhez való felkészülés órákig tartott. Az újratöltések, meg minden más úgyszintén rengeteg időt igényelt. A 80 centis átméretű, héttonnás lövedékekből naponta legfeljebb tizennégyet tudott kilőni. Igaz, ahova odacsapott, ott semmi sem maradt egészben, de pontatlansága miatt ritkán lőtt oda, ahova szertették volna. Nehezen volt szállítható; lassan ért célba; nem érhetett oda mindenhova; egyetlen volt a kezelése; pontatlan volt; őrzése-kezelése rengeteg embert igényelt... A németek is rájöttek, hogy mindez már több a soknál. Mivel nem tudták hasznát venni, a háború vége előtt, hogy ne kerüljön az ellenség kezébe, megsemmisítették. A Gusztávot 1945. április 15-én robbantották fel. A Dora sorsa is hasonló volt, Sztálingrádig vitték, de nem tudni, bevetették-e valaha is. Sztálingrád alól elszállították, de négy nappal a Gusztáv után a Dorát is felrobbantották.

Azóta sem építettek ilyen kaliberű és hatótávolságú huzagolt csövű tüzérségi ágyút. Figyelembe véve a hatalmas előállítási költségeket, valamint hogy az ellenségnek nem ártottak, a kezelőjének nem használtak, a Gusztávval és a Dorával csupán műszaki csemegeként érdemes foglalkozni.

Buzás Mihály

Ki a szabadba ősszel is!

Tavasztól nyár végéig szívesen sportolsz a szabadban, de ősszel minden megváltozik. Inkább bezárkózol a négy fal közé, mint hogy a friss levegőn mozogj? Nem kell így lennie!

Ne ijedj meg, ha kicsit hidegebb van, hiszen még kellemesebb is ilyen időben futni, mint a nyári nagy hőségben. A titok nyitja a megfelelő öltözkék. Ha futni készülsz, húzz fel egy kényelmes tréningnadrágot. Nem muszáj nagyon vastagnak lennie, inkább felülre kell jobban beöltöznöd.

Egy vastagabb pulcsi vagy egy puha melegítőfelső nélkül el se indulj. Futás közben ugyan kicsit melegek lesz, de ne feledd, ez csalóka! Mindenképpen meg fogsz izzadni, hiszen sportolsz, s a verejtéked és a hideg duplán hűtené a testedet, ami egy-kettőre tüdőgyulladásához vezethet, amit ugye te sem szeretnél. Ha torokfájós vagy, akkor egy sál is tekerj a nyakad köré, s az sem árt, ha felhúzol egy sapkát vagy kendőt kötsz a fejedre, mert a

fejbőröd is hamar vizes lehet, ha kimelegszel és megizzadsz. Hogy a lábszárad ne fázzon, bújtasd bele egy jó meleg lábszárvédőbe, s már indulhatsz is.

Kerékpározáshoz is hasonló öltözkék javasolt, mint a futáshoz. Bicajozáskor arra kell figyelned a legjobban, hogy hosszúnadrág van rajtad, ezért előfordulhat, hogy odacsípődik a kerékhez a nadrágod szára, vagy csupán hozzáér a lánchoz, és olajos lesz. Jó tudnod tehát, hogy kapható már olyan tépőzáras nadrágszárvédő, amit egyszerűen csak körbetekersz a lábadon, rögzítve a lengedező nadrágszárat. Csak arra ügyelj, ha bemész valahova, akkor ezt az okosságot szereld le magadról, különben semmi sem ment meg az értetlen pillantásoktól.

Varázslatos, melegítő italok

A szervezet egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a tejfogyasztás. A hideg időben jólesik egy-egy pohár meleg ital, főleg, ha az nemcsak ínycsiklandóan finom, hanem egészséges is.

Karamellás tej

Hozzávalók: fél liter langyos tej, 4-5 evőkanál cukor, egy kiskanál őrölt fahéj.

Elkészítés: Tedd a cukrot egy edénybe, és folyamatosan kevergetve kezd el melegíteni (először közepes lángon, és amikor elkezd olvadni, vedd kisebbre). Várd meg, míg a cukor teljesen felolvad, majd barnulni kezd. Fontos, hogy hagyd elég időt, hogy karamellizálódjon, de ne égjen le. Ezt követően öntsd fel a langyos tejjel, és add hozzá a fahéjat. Folyamatosan kevergesd, amíg a karamell feloldódik.

Fűszeres tej

Hozzávalók: 1 l tej, fél darab fahéj, 1 szegfűszeg, pár szem koriander, fél rúd vanília, méz.

Elkészítés: A tejet a fűszerekkel együtt forrald fel, hagyd állni,

majd édesítsd mézzel tetszésed szerint.

Sűrű, forró csokoládé

Hozzávalók: 20 dkg magas kakaótartalmú keserű vagy féledes csokoládé, 1 dl víz, 4 evőkanál forró víz, 4 dl forró tej, 3 evőkanál barnacukor.

Elkészítés: A csokoládét törd apró darabokra, vízfürdő felett olvaszd meg. Keverd hozzá a forró vizet és a barnacukrot, majd hígítsd fel a forró tejjel és a vízzel. Ízesítheted fahéjjal, szerecsendióval, vaníliával, vagy akár chilivel is.

Milyen kesztyűt válasszunk?

Ahogy beköszöntenek a hideg napok, egyre szívesebben védjük a kezünket is az időjárás viszontagságaitól. A kesztyűviselés azonban már rég nem csak arról szól, hogy ne fagyjon le a kezünk. Nézzük, milyen fazonok közül választhatunk!

Már az ókorban is viseltek kesztyűt az emberek, persze nekik az elsődleges szempont a védelem volt. Manapság kevésbé figyelünk oda arra, hogy a hidegtől, az esőtől, esetleg a kosztól is megvédjen minket a kesztyű. Sokkal inkább foglalkoztat az, hogy illik-e a sapkáinkhoz, a sálunkhoz vagy éppen a csizmánkhoz. Sőt, egy ideje egyre többen hordanak kesztyűt kiegészítőként, amit alighanem Lady Gaga hozott újra divatba.

Gondoljunk csak a szépen kidolgozott, gyönyörű bőrkesztyűkre, nagyon nőiesek. A hosszú ujjakon kifejezetten kecsesen mutat ez a fajta kesztyű, arról nem is beszélve, hogy évekig hordhatod, akkor sem lesz semmi baja. Válassz feketét vagy barnát, ha nem akarsz túl hivalkodó lenni, de egy lila vagy piros is tökéletes kiegészítője lehet az öltözködésnek. Egy időben divat volt a könyékig érő változat is, azonban ezzel mostanában vigyázz.

A kötött kesztyűk is feldobhatják a megjelenésedet, főleg ha szövetszál van rajtad. Mivel ezek jó vastagok, biztosan nem fogsz fájni bennük. De vigyázz, nem vízállóak! Esőben tehát nem jó választás.

A fazonok között is csemegézhetesz. Van normal, ötujjasok, de szép darabokat lehet kapni a gyerekkorra emlékeztető egyujjasokból is. Sőt, olyan kesztyűt is választhatsz, amelynek le lehet nyitni azt a részét, amely négy ujjadat takarja, s alatta kikandikálnak az ujjvégeid. Ez segít abban, hogy például felvedd a telefonodat anélkül, hogy le kellene venned az egész kesztyűt.

Amikor füstöl a kezünk alatt a billentyű

Az e-sportok, azaz versenyszerűen üzött videojátékok évről évre népszerűbbek, már az olyan nagy tévécsatornák is felfedezték maguknak, mint a BBC vagy az ESPN. Pár éve még nehéz volt elképzelni, hogy hatalmas stadionokból közvetítik, ahogyan profi játékosok csapatai küzdenek meg egymással, most viszont már erre is van példa.

Mindezt headsettel a fejükön, miközben füstöl a kezük alatt a billentyűzet, és lányokfiúk ezrei kiabálnak nekik. Bár játékokat jó ideje úznek versenyszerűen, az e-sportok az utóbbi években érték el azt, hogy közönségük már a hagyományos sporteseményekével vetekszik. Honlapok állnak a kíváncsiskodók rendelkezésére. Figyelmetekbe ajánljuk pl. az esport1.hu, vagy a gamestar.hu címűt.

Megtartották a League of Legends (LOL) Világbajnokság idei döntőjét. Hosszú út vezetett ideig, és most is voltak kiemelkedő és kevésbé kiemelkedő teljesítmények. A döntő két csapata pedig nem más lett, mint az európai G2 Esports és a kínai FunPlus Phoenix, melyek közül a FunPlus diadalmaskodott.

Tíz évvel ezelőtt, az első League of Legends világbajnokságon, az első Fnatic generáció megnyerte a bajnokságot, és megszerezte az első kupát Európának. Ez azóta nemcsak az első, de az egyetlen tróféja lett a nyugati régióknak.

Nem ritka eset, hogy egy e-sportközvetítésre már többen kíváncsiak, mint egy hagyományos sporteseményre. A League of Legends nevű játék tavalyi bajnokságát például többen nézték meg az interneten, mint az NBA-döntőt. A versenyek helyszínéül szolgáló stadionok ugyanúgy teljesen megtelnek, mint a legnagyobb focimérkőzéseken. Sőt, az orosz Virtus.pro nevű e-sportcsapat tervei közt szerepel e-sportaréna építése is, ezt egy 100 millió dolláros befektetésből finanszíroznák. Dél-Koreában az e-sport nemzeti sportnak számít, és államilag támogatják, csakúgy, mint Kínában.

Az e-sportjátékok közönsége évente átlagban 20 százalékkal növekszik. Ha nemzetet alapítanának, az e-sport-nézők lehetne a világ csaknem legnépesebb országa

Az e-sport követői már bőven vannak annyian, ahányan a hagyományos sportok rajongói, és könnyen túlnóhatnak például a jégközi népszerűségét.

A világ egyik legnagyobb műsorszolgáltatójának számító angol BBC is éveken ezelőtt „belesapott a lecsóba”: a League of Legends-világbajnokságot egyenesen a londoni Wembley Arénából közvetítette. A BBC élő közvetítésben adta le a négynapos összecsapást, akár egy valódi sporteseményt: kommentárral, szöveggel és élő bejelentkezéssel. Ugyanilyen jelentős lépésnek számított, amikor a spanyol ESPN2 közvetítette a DOTA 2-bajnokságot, a The Internationalt.

A profi játékosokért úgy rajong a közönség, mint mások például a legnagyobb focistákért. Az e-sportcsapatok körül kialakultak szurkolói táborok, az idők során pedig a közönség kitermelte magának a saját sztárjait. Mindez érthetetlen a laikus vagy videojátékokat ellenzők számára, és még nehezebb elfogadni, hogy ez bizony „valódi” sport: valódi versenyekkel, szponzorokkal, hatalmas közönséggel és rengeteg felkészüléssel. Az e-sportolók sokszor napi 8–12 órát gya-

korolnak a csapatukkal a kimondottan erre a célra berendezett közös házakban, és szigorú napirendhez kell tartaniuk magukat a szezonok előtt, akárcsak az élsportolóknak. Bár sokak szerint maga a Kánaán lehet egész nap játszani, a felkészülés olyan életvitellel jár, amelyet csak pár évig bírnak a legjobbak, és hamar elhagyják a pályát. Az e-sportolókat a sakkozókhoz hasonlóan jelentős mentális terhelés éri. Olyan készségeket kell fejleszteniük, mint a gyorsaság, a szem-kéz-koordináció, és a döntések gyors meghozatala, mindezt csapatban, összedolgozva.

Az olyan versenyszerűen üzött stratégiai játékok esetén pedig, mint a Starcraft II., még komolyabb taktikai érzék és matematikai gondolkodás is kell. Néhány egyetemi szakember kifejezetten ezen játék segítségével kutatja az agyműködést, miközben összetett feladatok megoldását tanulmányozzák.

Valószínűleg még jó pár év kell ahhoz, hogy itthon is elfogadottá és nem utolsó sorban támogatottá váljon az e-sport, és nemcsak a lehetőségek, hanem a megítélés miatt is. Mindenesetre elkezdődött valami, ami immár megkerülhetetlen. (origo.hu)

A League of Legends a világ legjátszottabb internetes játéka

Az idei világbajnokság plakátja

Tudsz titkot tartani?

1. A titkolózás...

- a) ...érthetetlen viselkedés. (0 pont)
- b) ...önként vállalt kööttség. (5 pont)
- c) ...néha elkerülhetetlen része a hétköznapoknak. (3 pont)

2. Egy barátod elmeséli neked, hogy valami rosszat tett. Hogyan reagálsz?

- a) Ez az ő dolga, butaság lenne beleavatkozni. (5 pont)
- b) Beszélned kell vele, hogy elmondj neki, nem helyesled a viselkedését. (3 pont)
- c) Szükségét érzed, hogy valakinek elmeséld, mit tudtál meg. (0 pont)

3. Az alábbiak közül neked mi jut eszedbe a titokról?

- a) Egy rejtkehely, amiről csak te tudsz. (5 pont)
- b) Egy erőd, ami megvéd a sérüléstől. (3 pont)
- c) Régi filmek. (0 pont)

4. Valaki megkérdezi tőled, tudsz-e titkot tartani. A válaszod:

- a) Bármit rám bízatsz, nem adom tovább. (5 pont)
- b) Igen, hacsak nyomós okom nem lesz rá, hogy felfedjem, megőrzöm a titkodat. (3 pont)
- c) Igen (akkor is, ha valójában tudod, hogy pletykás vagy). (0 pont)

5. Titkot tartani szerinted...

- a) ...fontos, nehéz küldetés. (5 pont)
- b) ...ha megkérnek rá, magától értetődő dolog. (3 pont)
- c) ...sok hűhó semmiért, idővel úgyis minden kitudódik. (0 pont)

Értékelés

17–25 pont:

A barátaid örülhetnek, hiszen megbízható őrzője vagy életük rejtett részleteinek: elkötelezett híve vagy a hallgatásnak, nem kommentálsz a hallottakat, gyakran teszel úgy, mintha nem is tudnál róluk, és eszedbe sem jutna elpletykálni őket. Ha legközelebb titkot bíznak rád, mérlegeld a helyzetet: képes vagy egyedül megbirkózni a titok terhével? Származhat

másoknak kára abból, amit tudsz? Ha nem helyesled a hallottakat, ne zárkózz el a véleménynyilvánítástól, hiszen a barátod azért osztotta meg veled a titkát, mert bízik benned, és ad a véleményedre.

9–16 pont:

Tisztában vagy vele, hogy aki a titkát rád bízta, élete fontos epizódját rejtette el nálad. Épp ezért természetesnek érzed, hogy a rád bízott titkokról ne beszélj másoknak. A hallgatást nem érzed tehernek, sőt, megtisztelőnek tartod, hogy aki megosztotta veled a titkait, ennyire megbízik benned. Ugyanakkor tudod, hogy vannak kivételes esetek, amikor már nem helyes tovább magadban tartani a titkokat, sőt ha szükséges, talpraesett tanácsokkal, őszinte gondolatokkal is kiegészítet a hallottakat.

0–8 pont:

Szeretsz a középpontban lenni, sztorikkal szórakoztatni a társaságodat, és ebben az sem gátol meg, hogy épp egy közeli barátod magánjellegű titkait tálalod a hallgatóságnak. A titkolózást többnyire amúgy is feleslegesnek, érthetetlennek találsz. Saját bőrödön tapasztalhatod, hogy ez a viselkedés nem tartható fenn tovább: ha azt veszik észre, hogy elmondod a titkaikat, könnyen elveszítheted a szeretted bizalmát. Itt az idő, hogy kicsit megkomolyodj: fogadd el, hogy vannak titkok, amik másoknak igenis fontosak, és az sem lenne rossz ötlet, ha megtanulnál megküzdene a hallgatás súlyával.

Skandináv rejtvény

ÁBECÉNK ELSŐ BETŰJE	NŐI NÉV MAGYAR ROCK- EGYÜTTES	HIDRO- GEN	ÉRTEKES KÁRTYA- LAP	TESTÜNK RÉSZE NORVÉ- GIA	TERMÉST TA- ROLNAK BENNE	... FERI, A VÖRÖS- INGESEK VEZÉRE	ABBA AZ IRÁNYBA TV- MÁRKA	RÉGI, TAVÁLYI	AZ ELSŐ KUTYA AZ ÜRZEN	VONAT HORVÁ- TUL (VLAK)	AMERÍ- CIUM	NANTES FOLYOJA	A NAGY VARÁZS- LÓ		
MA TARTJA A VILÁG (1. RÉSZ) FÉMDARAB	KÖTŐSZÓ HŰS MELLÉ ADJÁK	KOZMETI- KAI MÁRKA ARRA A HELYRE	LO ALÁ SZALMÁT TESZ BEVETET- LEN FÖLD	RÓMAI 1 A ZSIRÁF ROKONA	BIBLIAI PROFETA	GALLIUM HELYET FOGLAL A PADON	DÉL ... ÉS JERRY, RAJZFILM	KELET HARC- KOCSI	ITTRIUM TÖRNA- ESZKOZ	AZNAPI RÉGI SZÓVAL ISME	KÉN SANTA, ROVIDEN	TROMBITA- HANG NEMA TEST!	ÉBRED AZ ÁTLÓ JELE	IGEN SZERBÜL PÉCS FELE!	LITER IDŐSZÁ- MITÁSUNK ELŐTT
FRANCIA- ORSZÁG LÍVIA, BECÉZVE	SELEJT	DARA- BOS MOZ- GÁSU	HAJTÁS RUHÁN PORTU- GÁLIA												

Dagi

- Miért vagy ilyen kövér?
 - Hát tudod, az úgy volt, hogy én sohasem szerettem enni. Ezért a nagymama mindig azt mondta: egy kanállal a mama kedvéért, eggyel a tata kedvéért, eggyel a bátyád kedvéért!
 - No és?
 - Gondolj bele, nekem nyolc testvérem van!

Madár

Bandi a nagyapjával sétál. A kisfiú meglát egy madarat, és megkérdezi:
 - Nagyapa, az milyen madár?
 - Nem tudom, Bandikám.
 - Látod, nagyapa, ha kisfiú korodban megkérdezted volna, most meg tudnád mondani nekem!

Skót vicc

Két skót beszélget:
 - Te, McGregor, miért mondogatod mindig a fiadnak, hogy a Föld forog?
 - Azért, hogy ne kérjen pénzt körhintára!

Képtárban

Egy absztrakt festő lelkesen magyaráz egyik képe előtt a látogatónak:
 - Amikor ehhez a képhez hozzáfogtam, még nem tudtam, mi lesz belőle.
 Mire a látogató:
 - És mikor fogja megtudni?

Már nem tudja

Jancsi eszeveszetten szalad az utcán. Találkozik egyik barátjával, s az megkérdezi:
 - Miért futsz így, Jancsi?
 - Ott a sarkon verekszenek - lihegi a fiú.
 - És kit vernek? - hangzik az újabb kérdés.
 - Amíg én ott voltam, engem vertek, de most már nem tudom.

Nem érti

- Látod, barátom, én rengeteg húst eszem, s olyan erős vagyok, mint a bika! - mondja Jenci a barátjának.
 - Nem értem - morfondírozik a barát.
 - Én nagyon sok halat elfogyasztottam már, mégsem tudok úszni!

Vadászaton

Jean a vadászaton lőtt egy vadkacsát.
 - Mondja, Jean, milyen magasan repülnek a vadkacsák? - kérdezi tőle a gazdája.
 - Vagy kétszáz méteren, uram.
 - Akkor ne pazaroljon több golyót rájuk! Ha egyszer olyan magasról leesnek, úgyis szörnnyethalnak!

Órás vicc

- Képzeld, tönkrement az órám, pedig por-, ütés- és vízálló volt.
 - És mi történt vele?
 - Elégett!

Állatkertben

Az apa elviszi a fiát az állatkertbe.
 - Papa, megnyomhatom azt a piros gombot?
 - Nyomjad.
 - Á-á-á-á! Apuka, ez megharapott!
 - Hát a nyulak már csak ilyenek!

Étteremben

- Van teknősbékalevesük? - kérdi a vendég.
 - Ön már evett ilyet? - kérdez vissza a pincér.
 - Nem, de nagyon szeretnék.
 - Akkor, uram, van!

Szúéknál

A szú hazatér rendes napi sétájából, és lelkesedve meséli el családjának:
 - A szomszéd házban lévő régiségkereskedésbe hongkongi bútorok érkeztek. Nem akartok vacsorára valami kínai specialitást fogyasztani?

Állomás

Egy járókelő megállít az utcán egy másikat:
 - Ne haragudjon, az állomást keresem.
 - Nem haragszom. Keresse!

Kamionos

A kamionos át akar hajtani a folyón, de a közepén elsüllyed az egész jármű. Kiúszik, megvakarja a szakállát, és így szól:
 - Hmmm, pedig a kacsának csak mellig ért!

Horgászfeleség

Kovács horgászni indul. A felesége utána szól:
 - Ha még mindig olyan drága a pisztráng, jó lesz ponty is!

Valóban megtörtént

- Már megint elkéstél! - csóválja fejét a tanító, amikor Rudi jó negyedóra elteltével lihegve belép a tanterembe.
 - No, mondjad a régi mesét, ugyanazt az okot!
 - Esküszöm, tanító bácsi - mondja Rudi -, most valóban megtörtént az, ami miatt mindig késtem!

Mérgezett alma

Amatőr színjász csoport telt ház előtt adta elő legjobb produkcióját. Amikor Hófehérke bele akart harapni a mostohájától kapott almába, egy kisfiú berontott a színpadra.
 - Ne edd meg! - kiabálta. - Mérgezett!
 Minden erejével belekapaszzkodott Hófehérke kezébe, alig tudták a gyereket levonszolni a színpadról. De aztán sem maradt nyugton, mert amint Hófehérke szerepe szerint elalélt, a kisfiú visszakiabált:
 - Na látod! Nem megmondtam?

Pofonegyszerű dolgok, amiket nehéz megmagyarázni

Egy meg egy az kettő, a jobb és a bal egyértelmű, a bicikli működésénél pedig nincs egyszerűbb. De valóban így van?

1. Az $1+1=2$ bizonyítása

Az „egy meg egy” alighanem a legelső számtani törvényszerűség, amivel találkozhat. Az összeadás és a kivonás a létező legegyszerűbb művelet, hiszen, ha egy almád volt, és valakitől kapsz még egyet, akkor már kettő lesz. Amikor pedig az illető visszaveszi, megmarad egy. A számok nyelvén azonban korántsem ennyire magától értetődő ugyanez, mivel az $1+1=2$ tételt több mint 300 oldalas leírással sikerült csak bebizonyítani, ráadásul a XX. században. Ha nem hiszed, nézz utána! A kulcsszavak: Bertand Russell, Principia Mathematica.

2. A the névelő használata az angolban

Akármilyen szinten vagy angolból, egészen biztos, hogy a „the” szóval találkozol a leggyakrabban. Mégis ez az, aminek a használatát a legnehezebb elmagyarázni a más anyanyelvűeknek. Vajon miért mondják az anglok, hogy „szeretem a balettet”, de ha például a kábeltévéről van szó, akkor az elé már nem szokás névelőt tenni? Nos, ezen még a nyelvészek is vitatkoznak, ám jó hír, hogy egy idő után ösztönösen tudni fogod, hogyan helyes.

3. A bicikli működése

A kerékpár több mint száz éve az ember hú társa az utakon és a sportban. Ám a szakértők tulajdonképpen már a bicikli feltalálása óta vitatkoznak a pontos működési mechanizmusról. Hiába írunk 2019-et, eddig még egyetlen elméletet sem bizonyítottak. Főleg a bringa egyensúlyal való kapcsolata rejtélyes.

4. Milyen hosszú a cérna?

Ha valaki a kezébe nyom egy darab cérnát, és megkérdezi, milyen hosszú, talán azt hiszed, a válaszhoz elegendő a pontos szemmérték vagy egy vonalzó. Ám mi van akkor, ha az illető pontosan akarná tudni a hosszúságot? Nos, Alan Davies humorista a BBC műsorában feltette a kérdést néhány tudósra. Mint kiderült, a válasz attól függ, ki mondja. A matematikusok szerint elméletileg minden cérna végtelen hosszúságú, míg a fizikusok úgy vélik: lehetetlen a mérés, hiszen a szubatomi részecskék egyszerre akár két helyen is lehetnek a szálon belül.

5. Az ásitás titka

Az ásitás az egyik leginkább magától értetődő, mégis legalaposabban tanulmányozott emberi viselkedés. A legfrissebb kutatás szerint a célja nem más, mint az agy hőmérsékletének optimalizálása – pontosabban szükség esetén a hűtés –, ám ez is csupán feltételezés. Sőt, azt sem tudja senki, miért „fertőző” a jelenség. Fogadjunk, már e bekezdés címének láttán is kísértést érezted, hogy egy jó nagyot ásis!

6. Jobbra vagy balra?

Mielőtt kinevetnéd a nővéredet vagy a barátodat, amiért a másfajta térérzékelése miatt olykor nyomatékosan rá kell szólni, hogy „nem arra, másik balra!”, jusson eszedbe: ezek a fogalmak relatívak. Mégis hogyan magyaráznád el őket valakinek, aki nincs tisztában a koncepcióval? És mihez képest van a jobbra meg a balra? Ha veled szemben áll egy csoportkép, s meg kell mondanod, hol szerepel rajta egy bizonyos személy, akkor a fotó tájolását nézed, vagy a saját testedét? Nyugodtan filozofálj még egy sort ezen a kérdésen, Kant is megtette...

Apró különbség, lényeges különbség

Nem könnyű különbséget tenni az **egyelőre** és **egyenlőre** szavak között. Mit gondoltok, ugyanazt jelenti-e a két szó, vagy az egyik változatot helytelenül írtuk le?

Hogy a kételyt eloszlassuk, inkább azonnal példával állunk elő, merthogy helyes mindkét szó. De pontosan mit jelentenek? Például: Egyelőre nem válaszolt. Egyenlő részekre osztotta az almát. Az egyelőre időre vonatkozik, az egyenlőre pedig mennyiségre.

Nagyon hasonló szavak a **helység** és a **helyiség** is. Mi a különbség mégis? A következő példa jól illusztrálja: A szomszédos helységben van egy ház, s abban három helyiség. Vagyis a helység települést jelent, a helyiség pedig a szoba, terem szinonimája.

KVÍZ

Mindig is szerettétek a csillagászatot?

Ezzel a teszttel azt ellenőrizhetitek, tudtok-e válaszolni a világuőrről, a Naprendszerrel és az űrutazással kapcsolatos kérdésekre.

1. Hány fok van a világuőrrben?

–270

–246

–290

2. Milyen magasságban kezdődik az űr?

200 km

150 km

100 km

3. Melyik két bolygó között van az aszteroidaöv?

a Föld és a Mars között

a Mars és a Jupiter között

a Jupiter és a Szaturnusz között

4. Mikor keletkezett a Naprendszer?

4,6 milliárd évvel ezelőtt

4 milliárd évvel ezelőtt

5,2 milliárd évvel ezelőtt

5. Mikor lőtték fel az első műholdat, a Szputnyik-1-et?

1957-ben

1961-ben

1958-ban

6. Hány dimenziója van a téridőnek?

3

4

5

(Megfejtések:
KVíz: –270, 100 km, a Mars és a Jupiter között, 4,6 milliárd évvel ezelőtt, 1957, 4
Találd meg a különbséget a két kép között!
zót: mi négy különbséget találtunk)

Találd meg a különbségeket a két kép között!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

A képen Vincent van Gogh holland festő 1888-ban készített alkotása látható. A művész éjszakai festészetének egy remek darabja. A képen az arles-i kávézó kivilágított terasza szerepel, vendégekkel, könnyed esti hangulattal, a háttérben pedig egy kis utcával.

Ez volt Van Gogh első olyan alkotása, melyre csillagos égboltot festett. Még ugyanebben a hónapban festette Csillagos éjszaka a Rhône felett (1888) című alkotását. Egyik leghíresebb műve, a Csillagos éj 1889-ben, a Falusi út Provence-ban, éjjel (1890) című pedig egy évre rá készült el.

A festmény ma Otterlóban, a Kröllér-Müller Múzeum-ban látható.

Kérdésünk a következő: mi a címe Van Gogh festményének?

A helyes választ legkésőbb november 28-ig küldd el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**. A választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett ird meg nekünk az iskolád nevét, az osztályt és a lakcímedet.

XIII. SULISZTÁR Általános iskolások énekes vetélkedője

Tisztelt tanárok, tanítók, szülők és sulisztárok!

Szeretettel várunk minden résztvevőt és vendéget a **XIII. Sulisztárra, az általános iskolások énekes vetélkedőjére**, amelyet **2019. november 30-án** tartunk **Tiszakálmánfalván**, azaz **Budiszván**. (Vasút utca 2.)

Jelentkezni **november 25-éig** lehet a következő személyeknél:

Pongó Lajos – zenei szerkesztő. Minden zenei kérdéssel kapcsolatban hívható a **021 719 042-es** telefonszámon.

Rajslí László – tel.: **069 191 0883**, e-mail-cím: rajslilaci@gmail.com

A következő adatokat kell bejelenteni:

- a versenyző neve
- a dal címe
- osztály
- az iskola neve
- a felkészítő tanár neve és elérhetősége

Ha többen lépnek egyszerre színpadra (kísérő ének, háttértáncos...),

kérjük, jelentsék az összes fellépő adatait.

Az eddig használt matricák (dalok) az aktuálisak. Ha valakinek nincs meg, jelentkezzen, és elküldjük. Ha a meglévő dalokon kívül más dalt választanak, a matricát küldjék el idejében **Pongó Lajosnak**.

A vetélkedő 14 órakor kezdődik.

A főpróba a környékbeli fellépőknek november 29-én, pénteken 15 órakor kezdődik, és 19 óráig tart. (Előre be kell jelentkezni.)

A főpróba azoknak, akik messzebből jönnek (Vajdaság távolabbi településeiről és Magyarországról), szombaton 9 és 13 óra között lesz. Uzsonna- és ebédszünetet is tartunk.

A gyerekek több kategóriában versenyeznek.

Minden kategóriában az első három helyezett díjazott, és minden kategóriában különdíjak is lesznek (sztájlíng, közönségdíj stb.).

A díjkiosztás után közös csoportkép készül.

A szervezőbizottság

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

RETIENY GÁBORÉ
RTP

